

Paralipomenon

liter et argentum in alias mēsas argēteas. Ad fuscūlas quoq; et phtalas et thuribula ex auro purissimo: et leunculos aureos p qualitate mēsure pondus distribuit: in leunculum et leunculum similiter et in leones argēteos diuersum argenti pondus sepauit. Altari autē in q̄ adolebat incensum aurū purissimum dedit et vt ex ipso fieret similitudo q̄drige cherubin extendentium alas et velantiū arcā federis dñi. Omnia in q̄t venerūt scripta manu dñi ad me: vt intelligerē vniūsa opa exēplaris. Dixit q̄s dauid salomon i filio suo. Viriliter age et confortare et fac: ne timeas et ne paueas. Dñs. n. de⁹ tecū erit: et nō dimittet tenec derelinquet te donec p̄ficias oē op⁹ ministerij dom⁹ dñi. Ecce diuisiones sacerdotū et leuitarū in omne opus ministerij dom⁹ dñi assistēt tibi et parati sunt: et nouerūt tam p̄ncipes q̄s p̄pls oīa precepta tua.

XXIX

Lucusq; ē dauid rex ad oēm eccliaz Salomonē filiū meū vnū elegit dñs adhuc puerū et tenellum. Opus enī grande est: neq; eīm homini p̄parat habitatio sed deo. Ego eīm totis virib⁹ meis p̄parauī i p̄sas dom⁹ dñi di mei: aurū ad vasa aurea: et argentū ad argentea: es in enea: ferrū in ferrea: ligna ad lignea: lapides onychinos et q̄si stibinos et diuersorū colorū oēm q; p̄ciosuz lapidem et marmor parū abundantissime: et sup hec q̄ obtuli in domū dei mei: de peculio meo aurū et argentū do in templū dei mei: excepti his q̄ p̄parauī in edem sanctā tria milia talenta auri de auro ophir: et septe mila talentorū argēti p̄batissimi ad deaurādos pietes tēpli et vbiq; op⁹ ē aurū de auro: et vbiq; op⁹ ē argēti de argēto. Opa fiant p man⁹ artificū et si q̄s sp̄te offert impleat manū suā hodie et offerat qd̄ voluerit dño. Polliciti sunt itaq; p̄ncipes familiarū et p̄ceres tribuū isrl: tribuni q̄s et centuriones et p̄ncipes p̄ncipum possessionū regis dederūtq; in opa dom⁹ dñi auri talenta q̄nq; milia: et solidos decē milia argenti talentū decē milia: et eris talēta decem et octo milia: ferri quoq; centū milia talentorū. Et apud quēcūq; inuēti sūt lapides dederūt in thesauros dom⁹ dñi p manū iehibel gersonitis. Letatusq; ē p̄pls cū vota sp̄te p̄mitterēt: quia corde toto offerebāt ea dño. Et dauid rex letatus ē gaudio magno et b̄ndixit dño corā vniuersa multitudine: et ait. B̄ndictus es dñe deus isrl p̄ris nostri ab eterno in eternū. Tua ē dñe magnificentia et potentia et gloria atq; victoria et tibi laus. Lūcta enim q̄ in celo sunt et in terra tua sunt. Tuū ē regnum et tu es sup omēs p̄ncipes. Tue diuitie: et tua est gloria: tu dñaberis oīm. In manu tua vir

tus et potentia: in manu tua magnitudo: et imperiū omniū. Nunc igit deus noster confitemur tibi et laudam⁹ nomē tuū in clytū. Quis ego et quis p̄pls me⁹: vt possim⁹ hec tibi vniuersa p̄mittere. Tua sunt omnia: et que de manu tua accepimus dedim⁹ tibi. Peregrini eīm sumus corā te et aduene: sicut omēs p̄res n̄ri. Dies nostri q̄si ymbra sup terram et nulla est mora. Dñe de⁹ noster: omnis hec copia quam parauim⁹ vt edificaret domus nomini sancto tuo: de manu tua ē: et tua sūt omnia. Scio deus me⁹ q; p̄bes corda et simplicitatem dilis gas: vñ et ego in simplicitate cordis mei letus obtuli vniuersa hec: et p̄lm tuū qui hic reperi tus est vidi cū ingenti gaudio tibi offerre donaria. Dñe de⁹ abraā et ysaac et isrl patrū n̄rorum custodi in eternū hanc voluntatē cordis eorū: et semp in venerationē tui mens ista permaneat. Salomoni quoq; filio meo da cor p̄fectus: vt custodiat mandata tua et ceremonias tuas: et faciat vniūsa: et edificent edem cui⁹ imp̄sas parauī. Precepit autē dauid vniūse ecclesie. B̄ndicite dño deo nostro. Et b̄ndixit omnis ecclesia dño deo patrū suorum et inclinauerūt se et adorauerūt deū: deinde regē. Immolauerūtq; victimas dño et obtulerunt holocausta die sequēti: tauros mille: arietes mille: agnos mille cū libaminib⁹ suis et vniūso ritu abundantissime in oēm isrl. Et comederūt et biberūt corā dño in die illo cum grandi leticia: et vixerūt secūdo salomonē filiū dauid. Vixerūt autē eū dño in p̄ncipē et sadoch in p̄tifice. Seditq; salomon sup solū dñi in regem p dauid patre suo et cunctis placuit et paruit illi omnis isrl. Sed et vniūsi p̄ncipes et potentes et cūcti filij regis dauid dederūt manum: et subiecti fuerunt salomoni regi. Ab agnificauit ergo dñs salomonē sup oēm isrl et dedit illi gloriā regni qualem null⁹ habuit antecum rex israel. Igit⁹ dauid filij isai regnauit super vniuersum israel: et dies quibus regnauit super israel fuerūt quadraginta anni. In hebron regnauit septem annis: et in hierusalem annis triginta tribus: et mortuus est in senectute bona plenus dierum et diuitijs et gloria. et regnauit salomon filius eius p eo. Hec sunt in libro samuel videntis: et in libro nathan pphete: atq; in volumine gad videntis vniuersū regni ei⁹ fortitudinis et temporū que trāsierunt sub eo: siue in isrl: siue in cūctis regnis terrarum.

Explicit dabeiamin liber p̄mus. Incipit Dabeiamin siue Paralipomenon liber secundus Caplm I

Disfortatus
est ergo salomon fili⁹ dauid i
regno suo et dñs erat cū eo: et
magnificauit eū in excelsū .

Precepitq; salomon vniuer-
so israeli tribunis et centurio-
nib⁹ et ducib⁹ et iudicib⁹ omnis isrl et pncipib⁹
familiarū: et abiit cū vniūsa multitudine in ex-
celsū gabaon: vbi erat tabernaculū federis
dñi: quod fecit moyses famulus dei in solitu-
dine. Arcā autē dei adduxerat dauid de cari-
athiarim in locū quē pparauerat ei: et vbi fi-
xerat illi tabernaculū hoc est in hierlm. Alta-
re quoq; eneū quō fabricatus fuerat beseleel fi-
lius vi filij yr: ibi erat corā tabernaculo dñi:
quō et requisit salomon et ois ecclesia. Ascen-
ditq; salomon ad altare eneū corā tabnaculo
federis dñi: et obtulit in eo mille ostias. Ecce
autē in ipsa nocte apparuit ei deus dicēs. **P**o-
stula quod vis vt dem tibi. **D**ixitq; salomon
deo: tu fecisti cū dauid p̄re meo misericordiā
magnā: et cōstituisti me regē p̄ eo. **N**ūc ergo
dñe deus: impleat s̄mo tu⁹ quē pollicitus es
dauid p̄ri meo. **T**u em̄ me fecisti regē sup po-
pulum tuū multū: quā tam innumerabilis ē q̄
pulis terre. **D**ā mibi sapientiā et intelligen-
tiam: vt ingrediar et egrediar coram p̄lo tuo.
Quis em̄ potest hunc populū tuū digne qui
tam grandis est: iudicare? **D**ixit autē deus ad
salomonē. **Q**uia hoc magi placuit cordi tuo:
et nō postulasti diuitias et substantiā et gloriā
neq; animas eorū quā te oderāt: sed nec dies vi-
te plimos. **P**etisti autē sapientiā et scientiā vt
iudicare possis populū meū: sup quem cōsti-
tui te regem: sapientiā et scientiā data sunt tibi
Diuitias autē et substantiā et gloriā dabo ti-
bi: ita vt nullus in regib⁹ nec añ nec post te fu-
erit similis tui. **V**enit ergo salomon ab excel-
so gabaon in hierlm corā tabernaculo federis
et regnauit sup isrl. **C**ōgregauitq; sibi curr⁹ et
equites: et facti sunt ei mille q̄dringēti curr⁹
et duodecim milia equitū: et fecit eos eē in vr-
bibus quadrigarū et cū rege in hierlm. **P**re-
buitq; rex argentū et aurū in hierlm q̄si lapi-
des: et cedros q̄si sycomoros quā nascunt in cā-
pestrib⁹ multitudine magna. **A**dducebantur
autē ei equi de egypto de choa a negociatozi-
bus regis: quā ibant et emebant p̄cio q̄drigā eq̄
rū sexcentis argētis: et equū centū quāquingenta
Siliter de vniūsis regnis cetheorū et a regib⁹
syrie: emptio celebrabatur.

II

Decreuit autē salomon edificare domū
domini dñi: et palatiū sibi. **E**t nūera-
uit septuaginta milia virozū portāti-
um humeris: et octoginta milia quā cederent la-

pides in montibus: prepositosq; eorum tria
milia sexcētos. **V**isit quoq; ad hiram regē
tyri dicēs. **S**icut egisti cum dauid p̄re meo et
misisti ei ligna cedrina vt edificaret sibi do-
mū in qua et habitauit: sic fac mecū vt edifi-
cem domū nomini dñi dei mei: vt consecrem
eam ad adolendū incēsum corā illo et fumigā-
da aromata: et ad p̄positionē panū sempiternā:
nam: et ad holocaustomata mane et vesp̄e sab-
baris quoq; et neomenijs et solennitatib⁹ dñi
dei nostri in sempiternum que mandata sunt
israeli. **D**om⁹ em̄ quā edificare cupio magna
ē. **M**agnus est em̄ de⁹ noster sup oēs deos.
Quis ergo poterit p̄ualere vt edificet ei di-
gnam domū. **S**i celū et celi celozū capere eū
nequeūt: quā ego sum vt possim edificare ei
domū. **S**ed ad hoc tm̄: vt adoleat incēsum co-
ram illo. **M**itte ergo michi virum eruditū quā
nouerit opari in auro et argēto ere et ferro pur-
pura coccino et hyacintho: et quā sciat sculpere
celaturas cū his artificib⁹ quos mecū habeo in
iudea et in hierlm quos p̄parauit dauid p̄ me⁹.
Sed et ligna cedrina mitte mibi et arbutina
et pinea delibano. **S**cio em̄ quod fui tui nouerit
cedere ligna de libano. **E**t erūt fui mei cū ser-
uis tuis: vt parent mibi ligna plūma. **D**om⁹
em̄ quā cupio edificare magna ē nimis et in-
clyta. **P**reterea oparijs qui cesuri sunt ligna
seruis tuis dabo in cibaria tritici choros vi-
ginti milia: et hordei choros totidē: olei quā sa-
ta viginti milia. **D**ixit autē hira rex tyri p̄ lit-
teras quos miserat salomoni. **Q**uia dilexit dñs
plm suū: idcirco te regnare fecit sup eum. **E**t
addidit dicēs. **B**enedict⁹ dñs de⁹ isrl quā fecit ce-
lum et terrā: qui dedit dauid regi filiū sapien-
tem et eruditū et sensatū atq; prudētē: vt edifi-
caret domū dño: et palatiū sibi. **V**isit q̄ tibi
virū prudentē et scientissimū: hira p̄rem meū
filiū mulier de filiab⁹ dan: cui⁹ pater fuit tyri-
us: quā nouerit opari in auro et argēto ere et ferro
et marmore et lignis: in purpura quā et hya-
cintho et bisso et coccino: et quā sciat celare oēm
sculpturā: et adinuenire prudētē quocunq; in
ope necessarium ē: cū artificib⁹ dñi mei dauid
patris tui. **C**riticū q̄ et hordeū et vinū quā polli-
citus es dñe mi mitte suis tuis. **N**os autem
cedemus ligna de libano quā necessaria habu-
eris et applicabim⁹ ea ratibus p̄ mare in iope
tuum aut erit transferre ea in hierusalē. **M**u-
merauit igitur salomon omēs viros p̄selitos
quā erāt in terra isrl post dinumerationē quam
dinuerat dauid p̄ri ei⁹ et inuēti sunt cētū quā-
quingenta tria milia et sexcenti. **F**ecitq; ex eis se-
ptuaginta milia quā hūerū onera portarēt: et octo-
ginta milia quā lapides de mōtib⁹ cederēt: tria
aut milia et sexcētos p̄positos operū plū.

Paralipomenon

Ecepit salomon edifica-
re domū dñi in hierlm in mōte moria
q̄ demonstrat⁹ fuerat dauid p̄ri eius
in loco quē parauerat dauid in area hozan
tebusei. Cēpit autē edificare mense sc̄do anno
quarto regni sui. Et hec sunt fundamēta que
fecit salomon vt edificaret domū dei: longitu-
dinis cubitos in mensura p̄ma sexaginta: lati-
tudinis cubitos viginti. Porticū v̄o añ fron-
tem que tendebat in longuz iuxta mensuram
latitudinis domus: cubitorū viginti. Porro
altrudo centū viginti cubitorū erat. Et deau-
rauit eā intrinsecus auro mūdissimo. Domū
quoq; maiorē texit tabulis ligneis abiegnis
z laminas auri obizi affixit p̄ totū. Sculpsit
q; in ea palmas: z q̄si catenulas se inuicē con-
plectentes. Strauit quoq; pauimētū templi
preciosissimo marmore: decore m̄to. Porro
aurū erat p̄batissimū: de cuius laminis texit
domū: z trabes ei⁹ z postes z parietes z ostia
z celauit cherubin in parietib⁹. Fecit q; do-
mū sancti sc̄oz: longitudinē iuxta latitudinē
dom⁹ cubitorū viginti: z latitudinē s̄ilter vi-
ginti cubitorū. Et laminis aureis texit eā q̄si
talentis sexcētis: s̄ z clauos fecit aureos: ita
vt singuli clauī siclos q̄nq;genos appenderēt.
Tenacula q; texit auro. Fecit etiam in domo
sanctifictōz cherubin duos ope statuario: et
texit eos auro. Ale cherubin viginti cubitis
extendebant ita vt vnā ala h̄ret cubitos q̄n-
q; z tangeret parietē dom⁹: z altera q̄nq; cu-
bitos h̄ns: alam tāgeret alteri⁹ cherub. Sili-
ter cherub alteri⁹ ala q̄nq; habebat cubitos:
z tangebāt parietē: z ala ei⁹ altera q̄nq; cubi-
torū: alam cherub alteri⁹ cōtingebat. S̄gitur
ale vtriusq; cherub expāse crāt: z extendeban-
tur p̄ cubitos viginti. Ipi autē stabāt erectis
pedibus z facies eozū erant verse ad extero-
rem domū. Fecit q; veluz ex hyacyntho pur-
pura cocco z bysso z interuixit ei cherubin. An-
fores etiā tēpli duas colūnas que triginta et
q̄nq; cubitos habebant altritudinis. Porro
capita earū q̄nq; cubitorū: necnō z q̄si catenu-
las in oraculo: z supposuit eas capitib⁹ colū-
narū. Adalogranata etiā centū: que catenu-
las interp̄posuit. Ipas quoq; colūnas posuit i ve-
stibulo tēpli vnā a dextris alteram a sinistris.
Eam q̄ a dextris erat vocauit iachin: z q̄ ad
leuā vocauit booz.

Fecit q; altare eneū viginti cubitorū z
longitudinis: z viginti cubitorū lati-
tudinis: z decē cubitorū altritudinis.
Mare etiā eneū fusile decem cubitis a labio
vsq; ad labiū: rotundū p̄ circūitū. Quiq; cu-
bitos habebat altritudinis: z funicul⁹ trigin-
ta cubitorū ambigebat gyrū ei⁹. Silitudo q;

boum erat subter illud. Et decē cubitis q̄dam
extinsec⁹ celature quasi duob⁹ versib⁹ labi-
um maris circūbant. Boues autē crāt fusiles
z ipm mare sup duodecim boues impositum
erat: quozū tres respiciebant ad aq̄lonē z aliq̄
tres ad occidentē. Porro tres aliq̄ meridiē z
tres q̄ reliqui erāt orientē habētes mare sup/
positum. Posteriora autē boū erāt intrinsec⁹
sub mari. Porro vastitas ei⁹ habebat mēsu-
ram palmi z labiū illius erat q̄si labiū calicis
vl repādi lilij: capiebatq; tria milia metretas.
Fecit quoq; conchas decē z posuit quinq; a
dextris z q̄nq; e sinistris vt lauaret in eis oia
que in holocaustū oblaturi erāt. Porro i ma-
ri sacerdotes lauabant. Fecit autē z candelā
bra aurea decē fm̄ specie quā iusserat fieri et
posuit ea in tēplo: q̄nq; a dextris z q̄nq; a si-
nistris. Necnō z mēlas decē: z posuit eas in
templo: q̄nq; a dextris z q̄nq; a sinistris: phi-
alās q; aureas centū. Fecit etiā atrium sacer-
dotum z basilicā grandē z ostia in basilica q̄
texit ere. Porro mare posuit in latere dextro
cōtra orientē ad meridiē. Fecit autē byram le-
betes z creagras z phialas z cōpleuit oē op⁹
regis in domo dei: s̄ ē colūnas duas z episty-
lia z capita: z q̄si q̄dā retiacula q̄ capita tege-
rent sup epistylia. Adalogranata q; q̄drin-
genta z retiacula duo ita vt bini ordines ma-
logranatorū singulis retiaculis iungerent: q̄
pregerēt epistylia: z capita colūnarū. Bases
etiam fecit: z conchas: quas supposuit basi-
bus: mare vnum: boues quoq; duodeci sub
mari: z lebetes z creagras z phialas. Oia va-
sa fecit salomoni hirā pater eius in domo dñi
ex ere mundissimo. In regione iordanis fu-
dit ea rex in argyllosa terra: inē sochoz z sare-
datha. Erat autē multitudo vasozū innume-
rabilis ita vt ignoraref pond⁹ eris. Fecitq;
salomon oīnia vasa domus dei: z altare aure-
um z mēlas: z sup eas panes p̄positiōis. Cā
delabra quoq; cum lucernis suis vt lucerent
ante oraculum iuxta ritum ex auro purissimo
z florentia quedā z lucernas z forcipes aure-
os. Oīnia de auro mūdissimo facta sūt. Tibi-
miā materia quoq; z thuribula et phialas et
mortariola ex auro purissimo. Et ostia cela-
uit templi interioris. id est. in sanctasanzozū
z ostia templi forinsec⁹ aurea. Sic quoq; cō-
pletum est oīne opus qd fecit salomon in do-
mo domini.

Intulit igitur salomon oīnia que vo-
uerat dauid p̄ su⁹ argētū z aurum z
yniuerfa vasa posuit in thesauris dol-
mus dñi. Post que congregauit maiores na-
tu isrl: z cunctos principes tribuum: z capita
familiarū de filiis israhel in hierusalem: vt ad-
ducerent arcā federis dñi de ciuitate dauid q̄

est in syon. **V**enerunt itaq; ad regē omnes vi-
ri isrl: in die solenni mēsis septimi. **L**unq; ve-
nissent cūcti seniorū isrl: portauerūt leuite ar-
cam: et intulerunt eam: et omnē paraturam ta-
bernaculi. **P**orro vasa sanctuarij que erant
in tabernaculo portauerūt sacerdotes cū leui-
tis. **R**ex autē salomon et vniuersus cetus isrl:
et oēs qui fuerunt congregati añ arcam imo-
labant arietes et boues absq; vllō nūero. **T**ā-
ta enī erat multitudo victimarū. **E**t intulerunt
sacerdotes arcam federis dñi in locū suū. id ē
ad oraculum tēpli in sancta sanctorum subter
alas cherubin ita vt cherubi expāderēt alas
suas sup locū in quo posita erat arca: et ipam
arcā tegetēt cum vectib⁹ suis. **A**ectum autē
quibus portabat arca: quia paululum longi-
ores erant capita parebāt ante oraculum. **S**i-
no q̄s paululum fuisset extrinsecus: eos vide-
re nō poterat. **F**uit itaq; arca ibi vsq; in pñtē
diem. **N**ihilq; erat aliud in arca nisi due tabu-
le: quas posuerat moyses in oreb: qñ legē de-
dit dñs filijs israel egredientibus ex egypto.
Egressis autē sacerdotibus de sanctuario: oēs
enī sacerdotes qui ibi potuerant inueniri san-
ctificati sunt: nec adhuc in illo tpe vices et mi-
nisteriorū ordo int̄ eos diuisus erat: tam leui-
te q̄ cantores. id est qui sub asaph erāt: et qui
sub hemā: et qui sub ydithun: filij et frēs eorū
vestiti byssimi cymbalis et psalterijs et citha-
ris concrepabant stantes ad orientālē plagā
altaris et cū eis cantores centū viginti canen-
tes tubis. **I**git̄ cūctis piter et tubis et voce et
cymbalis et organis et diuersi generis musico-
rū cōcinentib⁹ et vocē in sublimē tollentibus
longe sonit⁹ audiebat: ita vt cū dñm laudare
cepisset et dicere. **C**onfitemini dño qm̄ bonus
qm̄ in eternū misericordiā eius: impleret̄ do-
mus dei nube: ne possent sacerdotes stare et
ministrare ppter caliginem. **C**ōpleuerat enī
gloria dñi domum dei. VI

Tunc salomon ait: dñs pollicitus est:
vt habitaret in caligine: ego autē edi-
ficauī domū nomini ei⁹ vt habitaret
ibi in ppetuū. **E**t cōuertit rex faciem suam: et
bñdixit vniuersę multitudini isrl. **N**am om̄is
turba stabat intenta. **E**t ait. **B**ñdict⁹ dñs de-
us isrl: qui qđ locutus est dauid p̄ri meo ope
cōpleuit dicēs. **I**n die qua eduxi pplm̄ meum
de terra egypti nō elegi ciuitatem de cunctis
tribub⁹ isrl vt edificaret̄ in ea dom⁹ noi meo
neq; elegi quēq; aliū virū vt esset dux in plo
meo isrl: sed elegi hierlm̄ vt sit nomē meum in
ea: et elegi dauid vt cōstituerē eū sup populū
meū isrl. **C**ūq; fuisset voluntas dauid p̄ris
mei vt edificaret domū nomini dñi dei israel:
dixit dñs ad eum. **Q**uia hec fuit volūtas tua

vt edificares domū nomini meo: bñ qđ ē feci/
sti huiuscemodi habere voluntatē: sed nō tu
edificabis mihi domū. **V**erūtñ filius tu⁹ qui
egrediet̄ de lumbis tuis: ipē edificabit domū
nomini meo. **C**ōpleuit ergo dñs ymonē suuz
quē locutus fuerat: et ego surrexi p dauid pa-
tre meo: et sedi sup thronū isrl sicut locutus ē
dñs. et edificauī domū nomini dñi dei israel:
et posui in ea arcam in qua ē pactū dñi qđ pe-
pigit cū filijs israel. **S**tetit ergo coram altare
dñi ex aduerso vniūse multitudinis isrl. et ex-
tendit man⁹ suas. **S**i qđ ē fecerat salomon ba-
sim enēā et posuerat eam in medio basilice: ha-
bentem quinq; cubitos longitudinis: et qñq;
latitudinis: et tres cubitos altitudinis. **S**te-
titq; super eam et deinceps flexis genibus cō-
tra vniuersam multitudinem israel: et palmis
in celum leuatis: ait. **D**omine deus israel non
est similis tui deus in celo et in terra: qui custo-
dis pactum et misericordiā cum seruis tuis q̄
ambulāt corā te in toto corde suo qui p̄stitisti
seruo tuo dauid patri meo quecūq; locut⁹ fu-
eras ei: et que ore promiseras: ope complesti:
sicut et p̄ns tempus pbat. **N**ūc ergo dñe de-
us isrl imple seruo tuo p̄ri meo dauid quecū-
q; locutus es dicēs. **N**ō deficiet ex te vir co-
ram me qui sedeat sup thronū isrl: ita tamē si
custodierint filij tui vias meas: et ambulaue-
rint in lege mea: sicut et tu ambulasti corā me.
Et nunc dñe deus isrl firmet̄ ymo tuus quez
locutus es seruo tuo dauid. **E**rgo ne credibi-
le est vt habitet de⁹ cū hominib⁹ sup terraz. **S**i
celū et celi celozū nō te capiunt: quātomagis
domus ista quā edificauī. **S**ed ad hoc tantū
facta est vt respicias orationem serui tui et ob-
secrationē eius dñe deus meus: et audias pre-
ces quas fundit famul⁹ tu⁹ corā te: vt aperi-
as oculos tuos sup domū istā dieb⁹ ac nocti-
bus sup locū in quo pollicitus es: et inuocetur
nomen tuū et exaudires orationē quam fuus
tuus orat in eo: et exaudias p̄ces famuli tui et
p̄li tui isrl. **Q**uicūq; orauerit in loco isto: ex-
audi de habitaculo tuo. i. de celis: et ppitiare
Si peccauerit q̄spiaz in pximū suū: et iurare
contra eū parat⁹ venerit seq; maledicto con-
strinxerit coram altari in domo ista: tu exau-
dies de celo: et facies iudiciū fuozū tuorum:
ita vt reddas iniquo viā suā in caput p̄riū
et vlciscaris iustū retribuēs ei sm̄ iusticiā suā
Si supatus fuerit p̄lis tu⁹ israel ab inimicis
peccabūt enī tibi: et cōuersi egerint p̄niam: et
obsecrauerint nomē tuū: et fuerint dep̄cati te
in loco isto: tu exaudies de celo et propitiare
pctō p̄li tui isrl: et reduc eos in trā quā dedi-
sti eis p̄ p̄rib⁹ eorū. **S**i clauso celo pluuia nō
fluxerit pp̄ pctā p̄li tui: et dep̄cati te fuerint

Paralipomenon

in loco isto. et confessi noi tuo. et conuersi a peccatis suis cum eos afflixeris: exaudi de celo domine. et dimitte peccata suis tuis et populi tui israel. et doce eos uiam bonam. per quam ingrediantur et da pluuiam terre quam dedisti populo tuo ad possidendum. Fames si orta fuerit in terra. et pestilentia. erugo et aurugo et locusta et bruchus. et hostes vastatis regionibus portas obsederint ciuitatis omnisque plaga et infirmitas precesserit. si quis de populo tuo israel fuerit deprecatus. cognoscens plagam et infirmitatem suam. et expanderit manus suas in domo hac. tu exaudies de celo de sublimi sedes habitaculo tuo. et propitiare. et redde unicuique secundum vias suas: quos nosti eum habere in corde suo. Tu enim solus nosti corda filiorum hominum ut timeant te et ambulent in uis tuis: cunctis diebus quibus uiuunt super faciem terre quam dedisti patribus nostris. Externus quibus non est de populo tuo israel si uenerit de terra longinqua propter nomen tuum magnum et propter manus tuam robustam. et brachium tuum extensum. et adorauerit in loco isto: tu exaudies de celo firmissimo habitaculo tuo: et facies cuncta per quibus inuocauerit te ille peregrinus. ut sciatur omnes populi terre nomen tuum et timeant te sicut populus tuus israel. et cognoscant quia nomen tuum inuocatum est super domum hanc quam edificauimus noi tuo. Si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra aduersarios suos per uiam in qua miseris eos. adorabunt te contra uiam in qua ciuitas hec est quam elegisti. et domum quam edificauimus noi tuo ut exaudias de celo preces eorum et obsecrationem: et uisceris. Si autem peccauerint tibi neque enim est homo qui non peccet et iratus fuerit eis: et tradideris hostibus. et captiuos duxerint eos in terram longinquam: uel certe que iuxta est et conuersi in corde suo in terra ad quam captiui ducti fuerant egerint penitentiam et deprecati te fuerint in terra captiuitatis sue: dicentes peccauimus iniquam fecimus: iniuste egimus et reuersi fuerint ad te in toto corde suo et in tota anima sua in terra captiuitatis sue ad quam ducti sunt: adorabunt te contra uiam fressue quam dedisti patribus eorum. et urbis quam elegisti et domum quam edificauimus noi tuo: ut exaudias de celo. hoc est de firmo habitaculo tuo preces eorum. et facias iudicium: et dimittas populo tuo quousque peccatorum. Tu es enim deus meus. Apianus queso oculi tui: et aures tue intente sint ad orationem quam fit in loco isto. Nunc igitur consurge domine deus in requiem tuam. tu et arca fortitudinis tue. Sacerdotes tui domine deus iduantes salutem. et sci tui letentur in bonis. Domine deus meus ne auerseris faciem christi tui. Memoro misericordiarum dauid fuit tui.

VII

Quoniam contempsit salomon fundes preces ignis descendit de celo. et deuorauit holocausta et victimas. et maiestas domini impleuit domum. nec poterat sacerdos ingredi

templum domini: eo quod impleisset maiestas domini templum domini. Et omnes filii israel uidebant descendere ignem et glaz domini super domum. et corruentes pro in terra super pauimentum stratum lapide. adorauerunt et laudauerunt dominum quoniam bonus. quoniam in seculum misericordia eius. Rex autem et omnes populi imolabant victimas coram domino. Factauit igitur rex salomon hostias bonum viginti duo milia. arietum centum viginti milia. Et dedicauit domum dei rex et uniuersus populus. Sacerdotes autem stabant in officijs suis: et leuite in organo carminum domini: quod fecit dauid rex ad laudandum dominum: quoniam bonus quoniam in eternum misericordia eius: hymnos dauid canentes per manus suas. Porro sacerdotes canebant tubis ante eos: cunctusque israel stabat. Sanctificauit quoque salomon medium atrij ante templum domini. Obtulerat enim ibi holocausta et adipem pacificorum: quod altare eneum quod fecerat non poterat sustinere holocausta et sacrificia et adipem pacificorum. Fecit ergo salomon solennitatem in tempore illo septem diebus et omnis israel cum eo. ecclesia magna ualde. ab in troitu emath usque ad torrentem egypti. Fecit quoque die octauo collectam eo quod dedicasset altare septem diebus et solennitatem celebrasset diebus septem. Igitur in die uicesimo tertio mensis septimi. dimisit populos ad tabernaculum acula sua: letantes atque gaudentes super bono quod fecerat dominus dauid et salomoni et israel populo suo. Repleuit quoque salomon domum domini. et domum regis. et omnia que disposuerat in corde suo ut faceret in domo domini: et in domo sua et prosperatus est. Apparuit autem ei dominus nocte. et ait. Audiui orationem tuam: et elegi locum istum mihi in domum sacrificij. Si clausero celum et pluuiam non fluxerit et maduero et precepero locuste ut deuoret terram et misero pestilentiam in populum meum: conuersus autem populus meus super quos inuocatum est nomen meum deprecatus me fuerit: et exarserit faciem meam: et egerit penitentiam a uis suis pessimis: et ego exaudiam de celo: et propitius ero peccatis eorum. et sanabo terram eorum. Oculi quoque mei erunt aperti. et aures mee erecte. ad orationem eius que in loco isto orauerit. Elegi enim et sanctificauimus locum istum. ut sit nomen meum ibi in sempiternum: et permaneat oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus. Tu quoque si ambulaueris coram me sicut ambulauit dauid pater tuus. et fecerit iuxta omnia que precepti tibi. et iusticias meas iudiciaque seruauerit. suscita bo thronum regni tui: sicut pollicitus sum dauid patri tuo dicens. Non auferet de stirpe tua uir qui non sit princeps in israel. Si autem auersi fuerint et dereliquerint iusticias meas et precepta mea que precepimus tibi. et abeuerint fuerint dijs alienis et adorauerint eos. euellam uos de terra mea quam dedi uobis: et domum hanc quam edificauimus noi meo precipiam a facie mea: et tradam eam in pabulum et in exemplum cunctis populis. et domus ista erit in puerbum

um vniuersis trāseūtib⁹ ⁊ dicēt stupētes. Quare fecit dñs sic ēre huic: Rñdebut⁹. Quē dereliquerūt dñm deū patrū suoz ⁊ eduxit eos de terra egypti ⁊ apprehēderūt deos alienos ⁊ adorauerūt eos ⁊ coluerūt: idcirco venerūt sup eos vniuersa hec mala.

E VIII
 Pletis autē viginti annis postq̄ edificauit salomon domū dñi ⁊ domum suā: ciuitates q̄s dederat hiram salomoni edificauit ⁊ habitare ibi fecit filios isrl. Abiit q̄s in emath suba: ⁊ obtinuit eā ⁊ edificauit palmirā in deserto: ⁊ alias ciuitates munitissimas edificauit in emath. Extruxitq̄ bethoron supiorē: ⁊ betheron inferiorē: ciuitates muratas: hñtes portas ⁊ vectes ⁊ seras. Balaath etiā ⁊ oēs vrbes firmissimas q̄ fuerunt salomonis cūctasq̄ vrbes quadrigaruz: ⁊ vrbes eq̄tū. **O**ia q̄cūq̄ voluit fecit rex salomon atq̄ disposuit: edificauit in hierlm et in libano ⁊ in vniūsa terra ptātis sue. **P**em populū q̄ derelict⁹ fuerat de etheis ⁊ amorreis ⁊ pherezis ⁊ euēis ⁊ iebuseis q̄ nō erāt de stirpe isrl: de filiis eoz ⁊ de posterl q̄s nō interfeceāt filij isrl: subiugauit salomon in tributarios vsq̄ in diē hanc. Porro de filiis isrl non posuit vt furer opib⁹ regl. **I**pi em̄ erant viri bellatores ⁊ duces p̄mi: ⁊ p̄ncipes q̄drigarrū ⁊ eq̄tū ei⁹. **Q**uēs autē p̄ncipes exercit⁹ regis salomonis fuerūt ducētī q̄nquaginta q̄ erudiebant pplm. **F**iliam v̄o pharaonis transtulit de ciuitate dauid in domū quam edificauerat ei. **D**ixit em̄ rex iuda. **N**ō habitabit vxor mea in domo dauid regis isrl: eo q̄ sanctificata sit: q̄ ingressa ē in eā arca dñi. **T**unc obtulit salomō holocausta dño sup altare dñi qd̄ extruxerat añ porticiū: vt p̄ singulos dies offerret in eo iuxta p̄ceptū moyſi in sabbatis ⁊ in kalendis ⁊ in festis dieb⁹ ter p̄ manum. id est in solēnitate azymozū ⁊ solēnitate hebdomadarū ⁊ in solēnitate tabernaculorum. **E**t cōstituit iuxta dispositionē dauid p̄ris sui officia sacerdotū in ministerijs suis: ⁊ leuitas in ordine suo: vt laudarēt ⁊ ministrarēt corā sacerdotib⁹ iuxta ritum vnicuiusq̄ diei: ⁊ ianitores in diuisionib⁹ suis p̄ portā ⁊ portā. **S**ic enī p̄ceperat dauid hō dei. **N**ec pretergressi sunt de mādatīs regis tā sacerdotes q̄ leuite ex oib⁹ q̄ p̄cepat. **E**t in custodijs thesaurorū oēs impēlas p̄paratas habuit salomō: ex eo die q̄ fūdauit domū dñi vsq̄ i diē q̄ pfecit eā. **T**ūc abiit salomon in asiongaber ⁊ i hailath ad orā marl rubri: q̄ ē in tra edom. **V**isit q̄ ei hirā p̄ man⁹ suoz suoz naues ⁊ nautas gnaros marl: ⁊ abierūt cū suis salomōis i ophir. **T**ulerūtq̄ inde q̄dringēta q̄nquaginta talenta auri ⁊ attulerūt ad regē salomonē. **I**X

Regina quoq̄ saba cū audisset famam salomonis: venit vt tēptaret eum sit enigmatib⁹ in hierlm cū magnis opibus ⁊ camelis q̄ portabāt aromata ⁊ auri plurimā gēmasq̄ p̄ciosas. **C**ūq̄ venisset ad salomonē: locuta ē ei q̄cūq̄ erāt i corde suo. **E**t exposuit ei salomon omia q̄ p̄posuerat nec q̄cūq̄ fuit qd̄ nō p̄spiciū ei fecerit. **Q**ue postq̄ vidit sapiētia. s. salomonis ⁊ domū quā edificauerat: necnō ⁊ cibaria mēse ei⁹: ⁊ habitacula suoz: ⁊ officia ministrozū ei⁹ ⁊ vestimēta corū: p̄ncernas q̄s: ⁊ vestes eoz ⁊ victimas q̄s imolabāt in domo dñi: non erat p̄ stupore vltra in ea spūs. **D**ixitq̄ ad regē. **V**er⁹ ē sermo quē audierā in tra mea: de vtutib⁹ ⁊ sapiētia tua. **N**ō credebam narrantib⁹: donec ipa venissem: ⁊ vidissent oculi mei ⁊ probassem vix medietatē sapiētie tue mihi fuisse narratam. **V**icisti famā vtutib⁹ tuis **B**ti viri tui ⁊ beati fui tui: hi q̄ assistūt corā te oī tpe ⁊ audiūt sapiētia tuā. **S**it dñs de⁹ tu⁹ bñdict⁹: q̄ voluit te ordinare sup thronū suū regē dñi dei tui. **Q**uā diligit de⁹ isrl: ⁊ vult fūare eū in eñnū. idcirco posuit te sup eū regem vt facias iudicia atq̄ iusticia. **D**edit autē regi centū viginti talenta auri: ⁊ aromata mltā nimis: ⁊ gēmas p̄ciosissimas. **N**ō fuerunt aromata talia: vt hec q̄ dedit regina saba regi salomoni. **S** ⁊ fui hiram cū suis salomōis attulerūt auz d̄ ophir ⁊ ligna tina ⁊ gēmas p̄ciosissimas. **D**e q̄b⁹ fecit rex de lignis. s. tinis qd̄ in domo dñi: ⁊ in domo regia: citharas q̄s ⁊ psalteria cātorib⁹. **N**ūq̄ visa sūt in tra iuda ligna talia. **R**ex autē salomō dedit regine saba cūcta q̄ voluit et q̄ postulauit: ⁊ multo plura q̄ attulerat ad eū. **Q**ue reūsa abiit in tra suā cū suis suis. **E**rat autē pondus auri qd̄ offerebat salomoni p̄ singulos annos: sexcenta sexaginta sex talenta auri: excepta ea summa quam legati diuersaruz gentium ⁊ negociatores afferre consueuerant oēsq̄ reges arabie ⁊ satrape terrarū qui comportabant aurum ⁊ argentū salomoni. **F**ecit igit rex salomon ducentas hastas aureas de summa sexcētozū aureozū q̄ in singulis hastis expendebant. **T**recenta q̄s scuta aurea: trecentozū aureozū. q̄b⁹ tegebant singula scuta. **P**osuitq̄ ea rex in armamētario qd̄ erat constitutum nemore. **F**ecit q̄ rex solijū eburneū grā dei: ⁊ vestiuit illud auro mundissimo. **S**ex q̄s gradus q̄b⁹ ascēdebat ad solijū ⁊ scabellū aureum: ⁊ brachiola duo altrinfecus: ⁊ duos leones stantes iuxta brachiola: sed ⁊ alios duos decim leuculos stātes sup sex grad⁹ ex vtraq̄ parte. **N**on fuit tale solijū in vniuersis regnis. **O**mnia q̄ vasa cōuiuij regis erāt aurea

Paralipomenon

7 vasa dom^o saltus libani ex auro purissimo. Argentū eī in dieb^o illis p̄nihiloreputabatur. Siq̄dē naues regis ibāt in tharsis cū seruis hirā: semel in annis tribus 7 deferebāt in de aurū 7 argentū 7 ebur et simeas 7 pauos. Magnificat^o est igit^o salomon sup oēs reges terre: p̄ diuitiis 7 gloria. Oēs q̄ reges terrarū desiderabāt videre faciē salomonis: vt au dirēt sapiētiā quā dederat de^o i corde ei^o. Et p̄ferebāt ei mūera: vasa argētea 7 aurea: 7 vestes 7 arma 7 aromata equos 7 mulos p̄ singulos annos. Habuit quoq̄ salomon q̄draginta equorū in stabulis: 7 curruuz equitū q̄ duodecim milia. Cōstituitq̄ eos in vrbib^o q̄ drigarum: 7 vbi erat rex in hierusalem. Exercuit etiā potestātē sup cūctos reges a flumie eufrate vsq̄ ad terrā philistinorum 7 vsq̄ ad terminos egypti. Tantāq̄ copiā p̄buit argēti in hierlīm quasi lapidū 7 cedroz tantā multitudinem velut sycomorū que gignunt in cāpestribus. Adducebāt autē ei equi de egypto cunctisq̄ regionibus. Reliqua autē opa salomonis prioz 7 nouissimoz scripta sūt in verbis nathan p̄phete: 7 in libris abie sylonitis in visione quoq̄ addo vidētis p̄tra hieroboam filiū nabath. Regnauit autē salomō in hierusalem sup oēm isrl̄: quadraginta ānis. Dormiuitq̄ cū patribus suis: 7 sepelierūt eū in ciuitate dauid: regnauitq̄ roboā fili^o ei^o p̄ eo.

Profectus ē autē roboam in sychem. Illuc em̄ cunct^o israhel cōuenerat: vt constituerent eum regem. Quod cū audisset hieroboam fili^o nabath: q̄ erat in egypto: fugerat quippe illuc ante salomonem: statim reuersus est. Vocauerūtq̄ eū 7 venit cum vniuerso isrl̄: 7 locuti sunt ad roboam dicentes. Pater tuus durissimo iugonōs pressit tu leuioza impera patre tuo q̄ nob̄ imposuit grauem seruitutē: 7 paululū de onere subleua vt seruiamus tibi. Qui ait. Post tres dies reuertimini ad me. Cūq̄ abisset populus: inijt consiliū cum senibus qui steterāt coram patre eius salomone: dū adhuc viueret dicens. Quid datis consiliū vt respondeam p̄lo. Qui dixerunt ei. Si placueris p̄lo huic 7 lenieris eos verbis clemētibus fuit tibi om̄i tempe. At ille reliquit cōsiliū senū 7 cū iuuenibus tractare cepit q̄ cum e nutriti fuerant: 7 erant in comitatu illius. Dixitq̄ ad eos. Quid vobis videt^o: vel r̄ndere q̄d de beo populo huic q̄ dixit mihi: subleua iuguz quod imposuit nobis pater tu^o. At illi respōderūt vt iuuenes et nutriti cū eo i delitiis: atq̄ dixerūt. Sic loqueri p̄lo q̄ dixit tibi: pater tuus aggrauauit iugū nostrum tu subleua: et sic respōdebis ei. Binum^o digit^o me^o grossior

est lumbis patris mei. Pater meus iposuit vobis graue iugum 7 ego maius pōdus apponā. Pater meus cecidit vos flagellis: ego nō cedam vos scorpionibus. Venit ḡ hieroboam 7 vniuersus p̄ls ad roboam die tertio sicut p̄ceperat eis. R̄nditq̄ rex dura derelicto consilio seniorū: locutusq̄ ē iuxta iuuenū voluntatē. Pater meus graue vobis imposuit iugū: q̄d ego grauius faciā. Pater meus cecidit vos flagellis: ego nō cedam vos scorpionibus. Et nō acquieuit p̄ls p̄cibus. Erat em̄ voluntatis dei: vt cōpleret^o s̄mo ei^o quem locut^o fuerat p̄ manū abie sylonitis ad hieroboam filiū nabath. Popul^o autē vniuersus rege durioza dicēte: sic locutus est ad eum. Nō est nobis ps in dauid: neq̄ hereditas in filio isai. Reuerte in tabernacula tua israhel. Tu autē pasce domū tuaz dauid. Et abiit israhel in tabernacula sua. Sup filios autē israhel qui habitabāt in ciuitatibus iuda regnauit roboam. Misitq̄ rex roboam adurā q̄ perat tributis 7 lapidauerūt eum filij isrl̄: 7 mortuus ē. Porro rex roboam curruz festinauit ascendere: 7 fugit in hierlīm. Recessitq̄ isrl̄ a domo dauid vsq̄ ad diem hanc. Factū est autē cū audisset om̄is israhel q̄ reuersus esset hieroboam: miserunt 7 vocauerunt eū cōgregato cetu 7 constituerunt eū regem sup oēm isrl̄: nec secutus est quispiā domū dauid p̄ter tribum iuda so lam.

Venit autē roboā in hierlīm: 7 cōuocauit vniūsam domū iuda 7 beniamin centū octoginta milia electorum atq̄ bellantiū. vt dimicaret p̄tra isrl̄: 7 aūteret ad se regnū suū. Factusq̄ ē s̄mo dñi ad semeiaz h̄ic 7 dei dicēs. loq̄re ad roboā filiū salomōis regē iuda. 7 ad vniūsu isrl̄ q̄ ē i iuda 7 beniamin. Hec diē dñs. Nō ascēdet^o neq̄ pugnabitis p̄tra fr̄es v̄ros reūtatē vniūsq̄q̄ i domū suam: q̄ mea h̄ gestū ē voluntate. Qui cū audissent s̄mōez dñi. reūsi sūt. nec prexerūt p̄tra hieroboā. Habitauit autē roboā i hierlīm. 7 edificauit ciuitates muratas i iuda. extruxitq̄ bethleē 7 ethā 7 thecue: bethsur q̄ 7 socco 7 odolā. necnō 7 geth 7 maresa 7 ziph h̄ 7 adurā 7 lachis 7 asecha. saraa q̄ 7 abialon 7 hebroā q̄ erāt i iuda 7 beniamin ciuitates munitissimas. Cūq̄ clausisset eas mur^o: posuit i eis p̄ncipes ciborū q̄ hozrea. h̄ ē olei 7 vini. Sz 7 i singul^o vrbib^o fecit armamētaria scutoz 7 hastaz: isrl̄ mauiitq̄ eas sūma diligentia: 7 ipauit sup iudā 7 beniamin. Sacerdotes autē 7 leuite qui erāt in vniūso isrl̄. venerunt ad eū de cunctis sedibus suis. relinquentes suburbana 7 possessiones suas. 7 transeūtes ad iudā 7 hierlīm eo q̄ abiēcisset eos hieroboam 7 posterius eius

ne sacerdotio domini fungerent: qui cōstitu-
it sibi sacerdotes excellorum et demoniorū vi-
tulorūq; quos fecerat. Sed et de cūctis tribu-
bus isrl̄ quicūq; dederāt cor suū vt quererēt
dñm deū isrl̄: venerūt in hierl̄m ad immolan-
dū victimas suas corā dño deo patrū suorū
et roborauerūt regnū iuda: et confirmauerunt
roboā filiū salomonis p̄ tres annos. Ambu-
lauerunt em̄ in vijs dauid et salomonis annis
tñ tribus. Dixit aut̄ roboā vxores maalath
filiā hierimoth filij dauid abia q̄ filia heli
ab filij isai que pepit ei filios: iecos et somnori-
am et zoom. Post hāc quoq; accepit maachā
filiā absalon: que pepit ei abia et abi et ziza et sa-
limith. Amavit aut̄ roboam maachā filiā ab-
salon: sup omnes vxores suas et concubinas.
Hā vxores decē et octo duxerat: cōcubinas
aut̄ sexaginta: et genuit vigintiocto filios et se-
raginta filias. Cōstituit vero in capite abiaz
filiū maacha ducē sup oēs frēs suos: ip̄m em̄
regem facere cogitabat quia sapientior fuit et
potentior sup oēs filios ei: et in cūctis finib⁹
iuda et beniamin et in vniuersis ciuitatib⁹ mu-
ratis. Prebuitq; eis escas plurimas et mltas
petiuit vxores.

XII

Cum et confortatum fuisset regnū robo-
am et confortatum: dereliquit legē dñi et
ois isrl̄ cū eo. Anno aut̄ q̄nto regni ro-
boam: ascendit sesc rex egypti in hierl̄m q̄
peccauerāt dño: cū mille ducētis currib⁹ et se-
raginta milib⁹ eq̄tū. Nec erat numer⁹ vulgi
q̄d venerat cū eo ex egypto: libyes. i. et trogo-
dyte et ethyopes: cepitq; ciuitates munitissi-
mas in iuda: et venit vsq; in hierl̄m. Semeias
aut̄ ppheta ingressus est ad roboam et princi-
pes iuda: qui congregati fuerant in hierusalē
fugientes sesc dixitq; ad eos. Hec dicit dñs
Vos reliquistis me et ego reliqui vos in ma-
nu sesc. Consternatiq; principes israel et rex
dixerūt. Iustus est dñs. Cūq; vidisset domi-
nus q̄ humiliati eēt fact⁹ est v̄mo dñi ad se-
meiā dicēs Quia humiliati sunt nō dispdam
eos. Daboq; eis paucillū auxiliū: et nō stilla-
bit furor me⁹ sup hierl̄m p̄ manū sesc. Verū-
tñ fuit ei: vt sciāt distantiā seruitutis mee et
fuitutis regni terrarum. Recessit itaq; sesc
rex egypti ab hierl̄m sublat⁹ thesauri domus
dñi et dom⁹ regis. oiaq; secū tulit: et clypeos
aureos q̄s fecerat salomon: p̄ quib⁹ fecit rex
eneos: et tradidit illos p̄ncipibus scutariorū
q̄ custodiebāt vestibulū palatij. Cūq; introiret
rex domū dī: veniebāt scutarij et tollebāt eos
sterūq; referebāt eos ad armamētariū suum.
Verūtn̄ q̄ humiliati sunt aūsa ē ab eis ira dñi:
nec deleti sunt penit⁹. Siquidē et in iuda inue-
ta sunt opa bona. Cōfortat⁹ est grex roboā in

hierl̄m: atq; reguit. Quādraginta aut̄ et vni⁹
anni erat cū regnare cepisset: et decē et septem
annis regnauit in hierl̄m vrbē quā elegit do-
minus: vt cōfirmaret nomē suū ibi: de cūctis
tribubus isrl̄. Nomē aut̄ matris eius naama
amanites. Fecitq; malum: et non preparauit
cor suum vt quereret dñm. Opa v̄o roboam
p̄ma et nouissima scripta sunt in libris semeie
pphete et addo videntis: et diligēter exposita
p̄dugnauertq; adūsū se roboā et hieroboā cū-
ctis diebus. Et dormiuit roboā cum patrib⁹
suis: sepultusq; est in ciuitate dauid et regna-
uit abia filius eius p̄ eo.

XIII

Anno octauodecimo regis hieroboā
regnauit abia sup iudam. Tribus an-
nis regnauit in hierl̄m. Nomēq; ma-
tris eius michaia filia vziel de gabaa: et erat
bellum inē abia et hieroboam. Cūq; inisset
abia certamen: et haberet bellicosissimos vi-
ros et electorū quadraginta milia: hieroboā
construxit e contra aciem octoginta milia vi-
rorum: qui et ipsi electi erant et ad bella fortissi-
mi. Stetit ergo abia sup montem semeron q̄
erat in ephraim et ait. Audi hieroboā et omnis
israel. Non ignoratis q̄ dñs deus israel dede-
rit regnū dauid sup israel in sempiternum:
ip̄i et filijs ei⁹ in pactum salis. Et surrexit hie-
roboam filius nabath fr̄uus salomōis filij da-
uid et rebellauit contra dñm suum. Cōgrega-
tiq; sunt ad eū viri vanissimi et filij belial: et p̄-
ualuerunt contra roboam filium salomonis.
Porro roboam erat rudis et corde pauido:
nec potuit resistere eis. Nunc ergo vos dici-
tis: q̄ resistere possitis regno dñi q̄d possidet
p̄ filios dauid. Habetisq; grandem p̄li multū
tudine: atq; vitulos aureos q̄s fec̄ vob̄ hie-
roboam in deos. Et eiecistis sacerdotes dñi
filios aaron atq; leuitas: et fecistis vobis sa-
cerdotes sicut omnes populi terrarum. Qui
cūq; venerit et initiauerit manū suā in tau-
ro: in bobus et in arietibus septē: sit sacerdos
eorum qui non sunt dīj. Noster autē dñs de-
us est quē nō relinquimus. Sacerdotesq; mi-
nistrauit domino de filijs aaron: et leuite sunt
in ordine iuo: holocausta quoq; offerunt dño
p̄ singulos dies mane et vespe: et thymiana
iuxta legis p̄cepta cōfectum: et pponunt pa-
nes in mensa mundissima. Estq; ap̄d nos cā-
delabrum aureum: et lucerna eius: vt accēdā-
tur semp̄ ad vespam. Nos q̄pe custodimus
p̄cepta dñi dei nostri quē vos reliquistis. Er-
go in exercitu nostro dux deus est: et sacerdo-
tes eius qui clangunt tubis et resonant cōtra
vos. Filij israel: nolite pugnare contra do-
minum deum patrum vestrorum: quia non
vobis expedit. Hec illo loquente hieroboam

Paralipomenon

retro moliebatur insidias. Cūq; ex aduerso
ostiu staret: ignorantē iudam: suo ambigebat
exercitu. Respiciesq; iudas vidit instare bel-
lum ex aduerso ⁊ post tergum: ⁊ clamauit ad
dñm ac sacerdotes tubis canere ceperūt: oēs-
q; viri iuda vociferati sunt. Et ecce illis cla-
mātib; p̄terruit de; hieroboā ⁊ oēm isrl̄ q̄ sta-
bat ex aduerso abia ⁊ iuda: fugerūtq; filij isrl̄
iudā: ⁊ tradidit eos de; in māu eoz;. Percus-
sit ḡ eos abia ⁊ pl̄s ei; plaga magna ⁊ corru-
erunt vulnerati ex isrl̄ q̄n̄ ḡginta milia virozū
fortiū. Humiliatiq; sunt filij isrl̄ in tpe illo: et
vehementissime p̄fortati filij iuda: eo q; spera-
sent in dño deo patrū suozū. Persecut; ē autē
abia fugientē hieroboā: ⁊ cepit ciuitates ei;.
bethel ⁊ filias ei; ⁊ hielana cū filiab; suis: ef-
fron q; ⁊ filias ei;. Nec va'uit vltra resistere
hieroboam in dieb; abia. Quē percussit dñs ⁊
mortu; est. Agif abia cōfortato imperio suo:
accepit vxores q̄tuor: decim; p̄creauitq; vigi-
tiduos filios: ⁊ sedeciz filias. Reliq; autē fimo-
nū abia viarūq; ⁊ oim ei; scripta sunt dilige-
ntissime in libro addo pphete. XIII

Dominus autē abia cū patribus suis ⁊
sepelierūt eū in ciuitate dauid. Regē-
uitq; asa fil; ei; p̄ eo. In cui; diebus
quieuit terra ānis decē. Fecit ergo asa quod
bonū et placitū erat in cōspectu dei sui: ⁊ sub-
uertit altaria pegrini cult; ⁊ excelsa: ⁊ p̄fregit
statuas lucosq; succidit: ⁊ p̄cepit iude vt que-
reret dñm deū suū patrū suozū: vt faceret le-
gem: ⁊ vniuersa mandata. Et abstulit de cun-
ctis vrbib; iuda: aras et phana: ⁊ reguit i pa-
ce. Edificauit quoq; vrbes munitas in iuda
q; q̄etus erat: et nulla t̄pib; ei; bella surrexe-
rant pacē dño largiēte. Dixit autē iude. Edifi-
cemus ciuitates istas: et vallem; muris: ⁊ ro-
bozem; turrib; et portū et seris: donec a bellis
quieta sunt omnia: eo q; quesierimus dñm deū
patrū nostrozū: et dederit nobis pacē p̄ gyrū
Edificauerūt ḡgif: et nullū in extruēdo impe-
dimentū fuit. Habuit autē asa in exercitu suo
portantiū scuta et hastas de iuda trecēta mi-
lla. de beniamin ḡo scutariozū et sagittarioz;
ducēta octoginta milia. Oēsq; isti viri fortis-
simi. Egressus ē autē contra eos zara ethiops
cū exercitu suo decies centena milia ⁊ currib;
trecētis: et venit vsq; maresa. Porro asa per-
rexit obuiā ei: et instruxit aciem ad bellum in
valle sephata: que ē iuxta maresa et iuocauit
dñm deū: ⁊ ait. Dñe nō est apud te vlla distā-
tia: vtrū in paucis auxiliheris aut in pl̄ib; ad-
iuua nos dñs de; nr̄. In te eū et in tuo nomī-
ne habentes fiduciā venimus cōtra hāc mul-
titudinē. Dñe deus noster tu es: nō p̄uale-
at cōtra te homo. Exterruit itaq; dñs ethio-

pes corā asa ⁊ iuda. Fugeruntq; ethiopes: ⁊
p̄secutus est eos asa ⁊ pl̄s qui cū eo erat vsq;
gerara. Et ruerunt ethiopes vsq; ad intern-
tionē: quia dño cedente contriti sunt et exer-
citu illius p̄liante. Tulerunt ergo spolia mul-
ta. Et percusserunt ciuitates oēs p̄ circūitū ge-
rare. Grandis ḡpe cunctos terro: inuaserat
Et diripuerūt vrbes ⁊ multā p̄dam asporta-
uerunt: sed ⁊ caulas omiū destruētes tulerūt
pecozū infinitam multitudinē ⁊ camelozū: re-
uersiq; sunt in hierl̄m. XV

Azarias autē filius obed factus in sepsi-
ritu dei: egressus est in occursum asa:
⁊ dixit ei. Audite me asa ⁊ omnis iuda
⁊ beniamin. Dñs vobiscū: quia fuistis cū eo
Si quesieritis eū: inuenietis. Si autē dereliqu-
eritis eum: derelinquet vos. Trāsbūt autem
multi dies in isrl̄ absq; deo ḡo: ⁊ absq; sacer-
dote ⁊ absq; doctore q; ⁊ absq; lege. Cūq; re-
uersi fuerint in angustia sua ⁊ clamauerint ad
dñm deū isrl̄ ⁊ quesierint eū: repient eū. In
tpe illo n̄ erit pax egrediēti ⁊ igrediēti: s̄ ero-
res vndiq; i cūci habitatorib; terraz;. Pugna-
bit eū gens cōtra gentē ⁊ ciuitas p̄tra ciuita-
tem quia dñs p̄turbabit eos in omni angustia
Nos ergo cōfortamini: et nō dissoluam; ma-
nus vestre: erit eū merces op̄i v̄ro. Ad cum
audisset asa ḡba. s. ⁊ p̄phetiā azarie filij obed
pphete cōfortat; ē: et abstulit idola de oi ter-
ra iuda et beniamin: ⁊ ex vrbib; q̄s cepat mō-
tis ephraim: et dedicauit altare dñi qd̄ erat añ-
pozicū dñi: cōgregauitq; vniuersum iudam
⁊ beniamin et aduenas cū eis de ephraim et
manasse ⁊ de symeon. Plures eū autē p̄su-
gerant ex isrl̄: vidētesq; dñs de; illius esset cū
eo. Cūq; venissent in hierl̄m mēse tertio: an-
no decimoquinto regni asa: immolauerūt do-
mino in die illa de manubijs: ⁊ predam quaz
adduxerant: boues septingentos: et arietes
septem milia. Et itrauit ex more ad corrobo-
randū fedus vt quererent dñm deū patrum
suorum in toto corde ⁊ in tota anima sua. Si-
quis autē inquit nō quesierit dominū deum
israel: moriatur a minimo vsq; ad maximum
a viro vsq; ad mulierem. Iuraueruntq; do-
mino voce magna in iubilo: et in clangore tu-
be: et in sonitu buccinarum: omnes qui erant
in iuda cum execratione. In omni enim cor-
de suo iurauerunt. et in tota voluntate quesie-
runt eum ⁊ inuenerūt. Prestititq; eis dñs re-
quiem p̄ circūitum. Sed et maacham mat̄ez
asa regis ex augusto deposuit imperio: eo q;
fecisset in luco simulacrum priapi quod oimē
cōtriuuit: ⁊ in frustra cōminuens cōbussit in tor-
rente cedron. Excelsa autē derelicta sunt in isrl̄
Attū cor asa erat p̄fectū cūctis dieb; ei;. Ea;

que uenerat pater suus: et ipse intulit in domum domini: argentum et aurum: vasorumque diuersam suppellectile. Bellum quo non fuit usque ad tricesimum annum regni asa.

XVI

Anno autem tricesimo sexto regni eius ascendit baasa rex israel in iudam et muro circumdabat arma ut nullus tute posset egredi et ingredi de regno asa. Protulit autem asa argentum et aurum de thesauris domus domini: et de thesauris regis: misitque ad benadab regem syrie qui habitabat in damasco dicens. Sedus inter me et te est. Pater quoque meus et pater tuus habuere concordiam: quoniam obire misi tibi argentum et aurum: ut rupto federe quod habes cum baasa rege israel facias eum a me recedere. Quo coperto benadab misit principes exercituum suorum ad urbes israel: qui percusserunt abion et dan et abelmaim et uniuersas urbes neptalim muratas. Quod cum audisset baasa desijt edificare ramam: et inuenit opus suum. Porro asa rex assumpsit uniuersum iudam et tulerunt lapides de ramam et ligna que edificationis preparauerat baasa edificauitque ex eis gabaa et maspha. In tempore illo uenit anani propheta ad asam regem iuda et dixit ei. Quia habuisti fiduciam in rege syrie et non in domino deo tuo: idcirco euasit syrie regis exercitus de manu tua. Nonne ethyopes et libies multo plures erant quadrigis et equitibus et multitudinem nimiam: quos cum in domino credidisses tradidit in manu tua? Oculi enim domini circumstant uniuersam terram: et prebent fortitudinem his qui corde perfecto credunt in eum. Stulte igitur egisti: et propter hoc etiam prestanti tempore aduersum te bella consurgent. Iratusque asa aduersus uidentem iussit eum mitti in neruum. Valde quippe super hoc fuerat dominus indignatus et interfecit: de populo in tempore illo plures. Opera autem asa prima et nouissima scripta sunt in libro regum iuda et israel. Egrotauit etiam asa anno tricesimonono regni sui: dolore pedum uehementissimo: et nec in infirmitate sua quesiuit dominum: sed magis in medicorum arte confisus est. Dormiuitque cum patribus suis: et mortuus est anno quadragessimoprimo regni sui: et sepelierunt eum in sepulchro suo quod foderat sibi in ciuitate dauid. Posueruntque eum super lectum suum plenum aromatibus et unguentis meretricijs que erant pigmentariorum arte confecta et cõbuserunt super eum ambitione nimia.

XVII

Regnauit autem iosaphat filius eius pro eo: et inualuit contra israel. Constituitque militum numeros in circumiectis urbibus iuda que erant vallate muris: presidiaque disposuit in fra iuda et in ciuitatibus ephraim que cepat asa pater eius. Et fuit dominus cum iosaphat: quia ambulauit in uis dauid patris sui primis et non sperauit in baalim sed in deo patris sui: et precepit illi: et non iuxta

pecta israel. Confirmauitque dominus regnum in manu eius et dedit omnia iuda mueram iosaphat: facti que sunt ei infinite diuitie: et multa gloria. Tuncque supersisset cor eius audaciam propter uias domini: etiam excelsa et lucos de iuda abstulit. Tertio autem anno regni sui misit de principibus suis benail et obdia et zachariam et nathanael et micheam ut docerent in ciuitatibus iuda: et cum eis leuitas semeiam et nathaniam et zabadiam. asael quoque et semiramtoch et iona/than adoniaque et tobia et tobadonia leuitas. et cum eis elisama et iozab sacerdotas. Docebantque populum in iuda: habentes librum legis domini: et circuibant circumiectas urbes iuda: atque erudiebant populum. Itaque factus est pauor domini super omnia regna terrarum que erant per gyrum iuda: nec audebant bellare contra iosaphat. Sed et philistaei iosaphat mueram deferiebant et vectigal argenti. Arabes quoque adducebant pecora arietum septem milia septingentos et hircos totidem. Creuit quoque iosaphat et magnificatus est usque in sublime atque edificauit in iuda domos ad instar turrium: urbesque muratas: et multa opera parauit in urbibus iuda. Viri quoque belatores et robusti erant in hierusalem quoniam iste numerus per domos atque familias singulorum. In iuda princeps exercitus ednas dux: et cum eo robustissimorum uiri trecenta milia. Post hunc iohannan princeps: et cum eo ducem octoginta milia. Post illum quoque amasias filius zechari preerat domino et cum eo ducem milia uirorum fortium. Hunc sequabatur robustus ad pliam eliada et cum eo tenentium arcum et clypeum ducem milia. Post istum etiam iozabab et cum eo centum octoginta milia expeditorum militum. Hi omnes erant ad manum regis: excepti alij quos posuerat in urbibus muratis: et in uniuersa iuda.

XVIII

Fuit quoque iosaphat diues et inclutus multum et affinitate preiunctus achab descendentem propter annos ad eum in samariam. Ad cuius aduentum mactauit achab arietes et boues plures ipsi et populo qui uenerat cum eo persuasitque illi ut ascenderet in ramoth galaad. Dixitque achab rex israel ad iosaphat regem iuda. Veni mecum in ramoth galaad. Cui ille respondit. Utere et tu: sicut populus tuus sic et populus meus tecum erim in bello. Dixitque iosaphat ad regem israel. Consule obsecro in prestantiarum premonitione domini. Congregauit igitur rex israel prophetas quadrigetos viros et dixit ad eos. In ramoth galaad ad bellandum ire debet an descende? At illi ascende inquit: et tradet eos deus in manu regis. Dixitque iosaphat. Numquid non est propheta domini: ut ab illo etiam requiram? Et ait rex israel ad iosaphat. Est uir unus a quo possum querere domini voluntatem sed ego odi eum. quia non prophetat mihi bonum sed malum omni tempore. Est autem micheas filius iemla. Dixitque iosaphat: ne loquaris rex habet more. Vocauit ergo rex israel unum de

Paralipomenon

eunuchis: et dixit ei. **V**oca cito michea filium semla. **P**orro rex israel et iosaphat rex iuda utique sedebant in solio suo vestiti cultu regio. **S**e debant autem in area iuxta portam samarie: omnesque prophete vaticinabantur coram eis. **S**edechias vero filius chanana fecit sibi cornua ferrea: et ait. **H**ec dicit dominus. **H**is ventilabis syria: donec coteres eam. **O**mnisque prophete similiter prophetabant atque dicebant. **A**scende in ramoth galaad et prosperaberis et tradet eos dominus in manu regis. **N**uncius autem qui erat ad vocandum michea ait illi. **E**n habita oim prophetarum vno ore bona regi annunciant. **Q**ueso ergo te ut et vno tuus ab eis non dissentiat: loquarisque prospera. **C**ui respondit micheas. **V**ivit dominus: quia quodcumque dixerit mihi de me hoc loquar. **V**enit ergo ad regem. **C**ui rex ait. **M**ichea tre debemus in ramoth galaad ad bellandum an desistere. **C**ui ille respondit. **A**scende te: cum cetera enim prospera evenient: et tradentur hostes in manus vestras. **D**ixitque rex. **I**terum atque iterum te adiuro: ut mihi non loquar nisi quod verum est in nomine domini. **A**t ille ait. **V**idi uniuersum israel dispersum in montibus sicut oves absque pastore. **E**t dixit dominus. **N**on habent isti dominos: reuertatur unusquisque in domum suam in pace. **E**t ait rex israel ad iosaphat. **N**one dixi tibi quod non prophetaret iste mihi quicquam boni: sed ea que mala sunt. **A**t ille: idcirco ait audite verbum domini. **V**idi dominum sedentem in solio suo: et omnem exercitum celi assistentem ei a dextris et a sinistris. **E**t dixit dominus. **Q**uis decipiet achab regem israel ut ascendat et corruat in ramoth galaad. **C**uique diceret vnus hoc modo: et alter alio: precessit spiritus et stetit coram domino: et ait. **E**go decipiam eum. **C**ui dominus inquit decipies. **A**t ille respondit. **E**grediar: et ero spiritus mediator in ore oim prophetarum eius. **D**ixitque dominus. **D**ecipies. et frualebis: egredere et fac ita. **N**unc igitur ecce dominus dedit spiritum mediatorum in ore oim prophetarum tuorum: et dominus locutus est de te mala. **A**ccessit autem sedechias filius chanana: et percussit micheam maxilla: et ait. **P**er quam viam transiit spiritus domini a me ut loquerer tibi. **D**ixitque micheas. **T**u ipse videbis in die illo: quando ingressus fueris cubiculum de cubiculo: ut abscondaris. **P**recepit autem rex israel dicens. **T**ollite micheam et ducite eum ad ammon principem civitatis et ad ioas filium amalech: et dicit. **H**ec dicit rex. **A**mittite hunc in carcerem: et date ei panes modicum et aque paucillam donec reuertar in pace. **D**ixitque micheas. **S**i reuersus fueris in pace non est dominus locutus in me. **E**t ait. **A**udite omnes populi. **I**gitur ascenderunt rex israel et iosaphat rex iuda in ramoth galaad: dixitque rex israel ad iosaphat. **M**utabo habitum: et sic ad pugnam vadam tu autem induere vestibus tuis. **M**utatoque rex israel habitu venit ad bellum. **R**ex autem syrie pre-

perat ducibus equitatus sui dicens. **N**e pugnetis contra minimum aut contra maximum nisi contra solum regem israel: itaque cum vidissent principes equitatus iosaphat. **D**ixerunt: rex israel est iste. **E**t circumdederunt eum dimicantes. **A**t ille clamavit ad dominum: et auxiliatus est ei: atque auertit eos ab illo. **C**um enim vidissent duces equitatus quod non esset rex israel reliquerunt eum. **A**ccidit autem ut vnus e populo sagittam in incertum iaceret: et procuteret reges israel in cervicem et scapulas. **A**t ille aurige suo ait. **C**onverte manum tuam et reduc me de acie: quod vulerat filius. **E**t finita est pugna in die illo. **P**orro rex israel stabat in curru suo contra syros usque ad vesperam et mortuus est occidente sole. **XIX**

Reuerfus est autem iosaphat rex iuda in domum suam pacifice in hierusalem. **C**ui occurrit iehu filius anani videns et ait ad eum. **I**mpio prebes auxilium et his qui oderunt dominum amicitia iungeris: et idcirco iram quidem domini merebaris sed bona opera inuenta sunt in te eo quod abstuleris lucos de terra iuda: et preparaueris cor tuum ut requireres dominum deum patrum tuorum. **H**abitauit ergo iosaphat in hierusalem. **R**ursumque egressus est ad populum de berfabee usque ad montem ephraim et reuocauit eos ad dominum deum patrum suorum: constituitque iudices terre in cunctis ciuitatibus iuda munitis per singula loca: et precipiens iudicibus: videre ait quid faciatis. **N**on enim hominis exercetis iudicium sed domini: et quodcumque iudicaueritis in vos redudabit. **S**it timor domini vobiscum et cum diligentia cuncta facite. **N**on est enim apud dominum deum nostrum iniquitas: nec personarum acceptio: nec cupidum munerum. **I**n hierusalem quoque constituit iosaphat leuitas et sacerdotes et principes familiarum ex israel ut iudicium et causam domini iudicarent habitatoribus eius: precepitque eis dicens. **S**ic ageris in timore domini fideliter et corde perfecto. **O**mnem causam que venerit ad vos fratrum vestrorum qui habitant in urbibus suis: inter cognationem et cognationem vbicumque questio est de lege de mandato: de ceremoniis: de iustificationibus ostendite eis ut non peccent in dominum: et ne veniat ira super vos et super fratres vestros. **S**ic eritis go agentes non peccabitis. **A**marias autem sacerdos et pontifex vester: in his que ad deum pertinent presidebit. **P**orro zabadias filius hismael qui est dux in domo iuda: super ea opera erit que ad regis officium pertinent. **H**abetisque magistros leuitas coram vobis confortamini et agite diligenter: et erit dominus vobiscum in bonis. **XX**

Post hec congregati sunt filii moab et filii ammon et cum eis de ammonitis ad iosaphat ut pugnarent contra

eum. **V**eneruntque nuntij et indicauerunt iosa-
phat dicentes. **V**enit contra te multitudo ma-
gna de his locis que trans mare sunt et de syria.
et ecce consistunt in asafonthamar: que est engad-
di. **I**osaphat autem timore perterritus totum se con-
tulit ad rogandum dominum et predicauit ieiunium uni-
uerso iuda. **C**ongregatusque est iudas ad deprecandum
dominum: sed et omnes de urbibus suis ve-
nerunt ad obsecrandum eum. **C**umque stetisset io-
saphat in medio ceterum iude et hierusalem in domo
domini ante atrium nouum ait. **D**omine deus patrum no-
strorum tu es deus in celo: et dominaris cunctis re-
gnis gentium. **I**n manu tua est fortitudo et potest-
tia: nec quisquam tibi potest resistere. **N**onne tu
deus noster interfecisti omnes habitatores terre huius
coram populo tuo israel: et dedisti eam semini abraam
amici tui in sempiternum. **H**abitaueruntque in ea
et extruxerunt in illa sanctuarium nomini tuo
dicentes. **S**i irruerint super nos mala: gladius
iudicij: pestilentia et fames stabimus coram do-
mo hac in conspectu tuo: in qua inuocatum est
nomen tuum et clamabimus ad te in tribulatio-
nibus nostris: et exaudies nos saluosque facies.
Nunc igitur ecce filij ammon et moab et mors
seir per quos non concessisti israel ut transiret quem
egrediebantur de egypto: sed declinauerunt ab
eis et non interfecerunt illos. **E**contrario agunt
et nituntur excipere nos de possessione quam tra-
didisti nobis deus noster. **E**rgo non iudicabis
eos. **I**n nobis quidem non est tanta fortitudo
ut possimus huic multitudini resistere quam irru-
it super nos. **S**ed cum ignoremus quid agere de-
beamus hoc solum habemus residui ut oculos
nostros dirigamus ad te. **O**mnis homo iuda sta-
bat coram domino: cum puulis et vxoribus et liberis
suis. **E**rat autem iazibel filius zacharie filij banaie
filius iehiel filij mathanie leuiticus filius asaph
super quem factus est spiritus domini in medio tur-
be et ait. **A**tendite omnis iuda: et qui habitauit
in hierusalem et tu rex iosaphat. **H**ec dicit do-
minus vobis. **N**olite timere nec paueat hanc
multitudinem. **N**on est enim vestra pugna: sed
dei. **C**ras descendetis contra eos. **A**scensuri
enim sunt per cliuuium nomine seiris: et inueniet illos
in summitate torrentis qui est contra solitudi-
nem hierubel. **N**on enim eritis vos qui dimi-
cabitis: sed tamen modo confidenter state: et vide-
bitis auxilium domini super vos. **O** iuda et hieru-
salem nolite timere nec paueatis. **C**ras egre-
diemini contra eos: et dominus erit vobiscum. **I**osa-
phat ergo et iuda et omnes habitatores hierusalem
cecidit primum in terram coram domino: et ado-
rauerunt eum. **P**orro leuite de filiis caath et
de filiis chore laudabant dominum deum israel
voce magna in excelsu. **C**umque mane surrexissent
egressi sunt per desertum thecuc: perfectisque eis

stans iosaphat in medio eorum dixit **A**udite
me viri iuda: et omnes habitatores hierusalem.
Credite in domino deo vestro: et securi eritis
credite prophetis eius: et cuncta euenient prospera.
Reditque consilium populo et statuit cantores
domini ut laudarent eum in turmis suis et antece-
derent exercitum ac voce consona dicerent. **N**on
fitemini domino: quoniam in eternum misericordia eius.
Cumque cepissent laudes canere: vertit dominus insi-
dias eorum in semetipsos filiorum seir ammon et
moab et montis seir: qui egressi fuerant ut per-
gredirentur contra iudam: et percussi sunt. **N**amque fi-
lij ammon et moab consurrexerunt aduersum
habitatores montis seir: ut interficerent et dele-
rent eos. **C**umque hoc ope perpetrasset: etiam in
semetipsos versi mutuis occidere vulneribus.
Porro iuda cum venisset ad speluncam que res-
picit solitudinem vidit procul omnem late regio-
nem plenam cadaveribus: nec supesse quemquam
qui necem potuisset euadere. **V**enit ergo io-
saphat et omnis populus cum eo ad detrahenda
spolia mortuorum: inueneruntque in eis cadauera
variis suppellectilem vestes quoque et vasa pre-
ciosissima: et diripuerunt: ita ut omnia portare
non possent: nec per tres dies spolia auferre pre-
ter magnitudinem. **D**ie autem quarto congregati
sunt in valle benedictionis. **E**tenim quoniam ibi ben-
dixerunt domino: vocauerunt locum illum val-
lis benedictionis usque in presentem diem. **R**euer-
susque est omnis vir iuda et habitatores hierusalem
et iosaphat ante eos in hierusalem cum leticia ma-
gna: eo quod dedisset eis dominus gaudium de inimicis
suis. **I**ngressique sunt in hierusalem cum psal-
terijs et cytharis et tubis in domum domini. **I**rru-
it autem pauor domini super vniuersa regna terrarum
cum audissent quod pugnasset dominus contra inimicos
israel. **Q**uicunque regnum iosaphat: et prebuit
ei dominus pacem per circuitum. **R**egnauit igitur iosa-
phat super iudam: et erat triginta quatuor annorum
cum regnare cepisset. **V**iginti autem et quatuor annis
regnauit in hierusalem: et nomen matris eius azu-
ba filia selachi. **E**t ambulauit in via patris sui
asa nec declinauit ab ea: faciesque placita erant
coram domino. **V**erum excelsa non abstulit: et ad
huc populus non direxerat cor suum ad dominum deum
patrum suorum. **R**eliqua autem gestorum iosaphat pri-
orum et nouissimorum scripta sunt in libris iehu
filius anani: que digessit in libro regum israel. **P**ost
hec inijt amicitias iosaphat rex iuda cum ochozia
rege israel: cuius opera fuerunt impiissima: et pte-
ceps fuit ut faceret naues que irent in tharsis: fe-
ceruntque classem in asiongaber. **P**rophetauit
autem eliezer filius dodan demarefa ad iosaphat
dicens. **Q**uia habuisti fedem cum ochozia percussit
dominus opera tua: contriteque sunt naues nec potue-
runt ire in tharsis.

Paralipomenon.

Dominus autem iofaphat cum patribus suis et sepultus est cum eis in ciuitate dauid regnauitque iozam filium eius pro eo. Qui habuit fratres filios iofaphat: azariam et iabibel et zachariam et azariam et michael et saphacia. Omnes hi filii iofaphat regis iuda. Sed et quod ei pro suis multa munera argenti et auri: et prestationes cum ciuitatibus multissimis in iuda. Regnum autem tradidit iozā eo quod esset primogenitus. Surrexit autem iozā super regnum patris sui. Cumque se confirmasset: occidit omnes fratres suos gladio et quosdam de principibus iuda. Triginta duorum annorum erat iozā cum regnare cepisset: et octo annis regnauit in hierusalem ambulauitque in uis regum israel sicut egerat domus achab. Filia quippe achab erat uxor eius. Et fecit malum in conspectu domini. Noluit autem dominus displicere domum dauid propter pactum quod inierat cum eo: et quod promiserat ut daret ei lucernam et filijs eius in omni tempore. In diebus illis rebellauit edom ne esset subditus iude: et constituit sibi regem. Cumque transiret iozā cum principibus suis. et cuncto equitatu qui erat secum: surrexit nocte et percussit edom quod se circumdederat: et omnes duces equitatus eius. Attamen rebellauit edom: ne esset sub ditione iuda usque ad diem hanc. Eo tempore et lobna recessit ne esset sub manu illius. Percliquerat enim dominum deum patrum suorum: in super et excelsa fabricatus est in urbibus iuda et fornicari fecit habitatores hierusalem et peruariari iudam. Allate sunt autem ei littere ab helia propheta: in quibus scriptum erat. Hec dicit dominus deus dauid patris tui: quoniam non ambulasti in uis iofaphat patris tui et in uis asa regis iuda et in celsis iter regum israel: et fornicari fecisti iudam: et habitatores hierusalem imitasti fornicationem domus achab in super et fratres tuos domum patris tui meliores te occidisti: ecce dominus percuet te plaga magna cum populo tuo: et filijs et uxoribus tuis. uniuersamque substantiam tuam. Tu autem egrotabis pessimo languore uteri: donec egrediantur uitalia tua paulatim per singulos dies. Suscitauit ergo dominus contra iozā spiritum philistinorum et arabum quod confines sunt ethyopibus: et ascenderunt in terram iuda et vastauerunt eam. Diripueruntque cunctam substantiam que inuenta est in domo regis: in super et filios eius et uxores. Nec remansit ei filius nisi ioachaz quod minimus natu erat. Et super hec omnia percussit eum dominus alui languore in sanabili. Cumque diei succederet dies: et temporum spatia uoluerent: duorum annorum expletus est circulus: et sic longa consumptus tabe ita ut egere/ret etiam uiscera sua: languore pariter et uita caruit. Mortuusque est in infirmitate pessima et non fecit ei populus secundum morem combustionis exequas: sicut fecerat maioribus eius. Triginta duorum annorum fuit cum regnare cepisset: et octo annis

regnauit in hierusalem. Ambulauitque non recte: et sepelierunt eum in ciuitate dauid: uerum non in sepulcro regum.

Constituerunt autem habitatores hierusalem ochozias filium eius minimum: regem pro eo. Omnes enim maiores natu quam ante eum fuerant interfecerunt latrones arabum qui irruerant in castra. Regnauitque ochozias filius iozā regis iuda. Quadraginta duorum annorum erat ochozias cum regnare cepisset: et uero anno regnauit in hierusalem: et nomen matris eius athalia filia amri. Sed et ipse ingressus est per uias domus achab. Mater enim eius impulit eum ut ipse ageret. Fecit igitur malum in conspectu domini sicut domus achab. Ipsi enim fuerunt ei consiliarij post mortem patris sui in interitum eius: ambulauitque in consilijs eorum. Et prexit cum iozā filio achab rege israel in bellum contra asabel regem syrie in ramoth galad: vulnerauerunt syri iozā. Qui reuersus est ut curaret in iezrahel. Multas enim plagas accepit in supradicto certamine. Igitur ochozias filius iozā rex iuda descendit ut inuideret iozā filium achab in iezrahel egrotante. Voluntatis quippe fuit dei aduersus ochoziam: ut ueniret ad iozā: et cum uenisset et egredere tur cum eo aduersum iehu filium namsi: quem uixit dominus ut deleret domum achab. Cum ergo euerteret iehu domum achab inuenit principes iuda et filios fratrum ochozie quod ministrabant ei: et interfecit illos. Ipse quoque perquirens ochoziam comprehendit latitantem in samaria adductum: ad se occidit et sepelierunt eum: eo quod esset filius iofaphat: quod quesierat dominus in toto corde suo. Nec erat ultra spes aliquid ut stirps quis regeret ochozie. Siquidem athalia mater eius uidentis quod mortuus esset filius suus: surrexit et interfecit omnem stirpem regiam domus iozā. Porro iofabeth filia regis tulit ioas filium ochozie: et furata est eum de medio filiorum regis cum inficerent absconditque eum cum nutrice sua in cubiculo lectulorum. Iofabeth autem quod absconderat eum: erat filia regis iozā uxor ioiade pontificis soror ochozie et idcirco athalia non infecit eum. Fuit ergo cum eis in domo dei abscondit sex annis quibus regnauit athalia super terram. XXXIII

Anno autem septimo confortatus ioiada assumpsit centuriones: azariam uero uidelicet filium hieroboam et hismael filium iohannan: azariam quoque filium obed et maasiam filium adaie: et elisaphat filium zechari: et inijt cum eis sedus. Qui circumcuentes iudam congregauerunt leuitas de cunctis urbibus iuda: et principes familiarum israel: ueneruntque in hierusalem. Inijt ergo omnis multitudo pactum in domino dei cum rege. Dixitque ad eos ioiada. Ecce filius regis regnabit sicut locutus est dominus super

per filios dauid. **I**ste est fimo quem facietis. Tertia ps vsm q̄ veniunt ad sabbatum sacerdotū z leuitarū z ianitorū erit in portis: ter / tia x̄o pars ad domū regis: z tertia ad portā q̄ appellatur fundamētī. **O**mne x̄o reliquum vulgus sit in atrijs dom⁹ dñi: nec quisq̄ ali⁹ ingrediat domum dñi: nisi sacerdotes z q̄ ministrat de leuitis. **I**psi tantūmō ingrediantur q̄ sanctificati sunt z oē reliquū vulgus obleruet custodias domi. **L**euite autē circūdent regem hñtes singuli arma sua: z si q̄s ali⁹ ingressus fuerit templū interficiat: sintq̄ cum rege z intrante z egrediente. **F**ecerūt ergo leuite z vniūsus iuda iuxta omīa q̄ p̄cepit ioiada pōtifer. **E**t assumpserunt singuli viros q̄ sub se erant: z veniebant sp̄ ordinē sabbati: cū his q̄ impleuerāt sabbatū: et egressi erāt. **S**i quidez ioiada pontifex non dimiserat abire turmas: q̄ sibi p̄ singulas hebdomadas succedere cō / suerant. **D**editq̄ ioiada sacerdos cēturiōnibus lāceas clypeosq̄ z peltas regis dauid: q̄s cōsecrauerat i domo dñi. **C**ōstituitq̄ oēm p̄lm tenentiū pugiones a pte templi dextera vsq̄ ad ptem tēpli sinistram corā altari z templo p̄ circūitū regis: z eduxerūt filiū regis et imposuerūt ei diademā z testimoniuū: dederūt q̄ in manu eius tenēdā legē z p̄stituerūt eum regem. **A**nxit q̄ illū ioiada pōtifer z filij ei⁹ imprecatiq̄ sunt ei atq̄ dixerunt. **V**iuat rex. **Q**uō cum audisset athalia vocē scz currentiūz atq̄ laudantium regē: ingressa est ad p̄lm in templū dñi. **C**ūq̄ vidisset regē stantē sup gradum in introitu z p̄ncipes turmasq̄ circa eū oēmz p̄lm terre gaudentē atq̄ clangentē tubis z diuersi generis organis cōcinentē vocē q̄ laudantiū: scidit vestimēta sua z ait. **I**nsidie: insidie. **E**gressus autē ioiada pontifex ad cēturiones z p̄ncipes exercit⁹ dixit eis. **E**ducite illā extra septa tēpli z interficiat foris gladio. **P**recepitq̄ sacerdos ne occideret in domo domi. **E**t imposuerūt ceruicib⁹ eius manus. **C**ūq̄ intrasset portā equoz dom⁹ regis interfecerunt eā ibi. **P**epigit autem ioiada fedus inter se vniuersumq̄ p̄lm z regē: vt esset p̄ls dñi. **I**taq̄ ingressus est oīs p̄ls domum baal z destruxerūt eaz: z altaria ac simulacra illi⁹ confregerūt mathan q̄ sacerdotē baal interfecerunt añ aras. **C**onstituit autē ioiada p̄positos in domo dñi z sub manib⁹ sacerdotū z leuitarū quos distribuit dauid i domo dñi vt offerrent holocausta dño: sicut scriptū est i lege moysi: in gaudio z canticis: iuxta dispositionem dauid. **C**ōstituit q̄ ianitores i portis dom⁹ dñi: vt nō ingredere eā immūdus in omni re. **A**ssumpsitq̄ centuriones z fortissimi viros: ac p̄ncipes populi z omne vulg⁹

terre z fecerunt descendere regē de domo dñi z introire p̄ mediū porte superioris in domum regis: z collocauerūt eū in solio regali. **L**eta / tusq̄ est oīs p̄ls terre: z vrbs q̄euit. **P**orro athalia interfecta est gladio. **XXIII**

Sepitem annorū erat ioas cū regre cepisset: z q̄draginta ānis reguit in hierusalē. **N**omen m̄ris ei⁹ sebia de ber / sabee. **F**ecitq̄ qd̄ bonum est corā dño cūctis diebus ioiade sacerdotis. **A**ccepit autē ei⁹ ioiada vxores duas: e q̄bus genuit filios z filias. **P**ost q̄ placuit ioas vt instauraret domū dñi: congregauitq̄ sacerdotes z leuitas z dixit eis. **E**gredimī ad ciuitates iuda: z colligite de vniūso isrl̄ pecuniā ad sartatecta templi dei n̄ri p̄ singulos annos: festinatoq̄ b̄ facite. **P**orro leuite egerē negligentius. **C**ocauitq̄ rex ioiada p̄ncipem z dixit ei. **Q**uare tibi nō fuit cure vt cogeres leuitas inferre de iuda et de hierlm̄ pecuniā q̄ cōstituta est a moysese seruo dñi vt iſferet eā oīs m̄lītudo isrl̄ in tabernaculū testimonij. **A**thalia enīz inḡl̄ssima et filij eius destruxerunt domū dei z de vniūsis q̄ sanctificata fuerant in tēplo dñi ornauerunt phanū baalim. **P**recepit ḡ rex z fecerunt arcam: posuerūtq̄ eā iuxta portā dñi foris secus. **E**t p̄dicatū est in iuda z hierlm̄ vt deferrent singuli p̄cium dño qd̄ cōstituit moyses suus dei sup oēm isrl̄ in deserto. **L**etatiq̄ sunt p̄ncipes z oīs p̄ls: z ingressi cōtulerūt in arcam dñi atq̄ miserūt: ita vt impleret. **C**ūq̄ t̄pus esset vt deferrerēt arcā corā rege p̄ man⁹ leuitarum: videbant em̄ multā pecuniā: igrediebatur scriba regis z quē p̄m⁹ sacerdos cōstitue / rat: effundebātq̄ pecuniā q̄ erat in arca. **P**orro arcā reportabant ad locū suum: sicq̄ faciebant p̄ singulos dies. **E**t congregata est infinita pecunia: quā dederūt rex z ioiada his q̄ pre / erāt opibus dom⁹ dñi. **E**t illi cōducebant ex ea cesores lapidū z artifices operū singulorū vt instauraret domū dñi: fabros q̄ ferri z erl̄ vt qd̄ cadere cepat fulciret. **E**geruntq̄ hī q̄ opabant industrie: z obducebant parietūz ci / catrix p̄ man⁹ eorū: ac suscitauerūt domū do / mini in statū p̄stinū: z firmē eā stare fecerūt. **C**ūq̄ cōplessent omīa opa: detulerunt coram rege z ioiada reliquā ptem pecunie: de q̄ facta sūt vasa templi in ministeriū ad holocau / sta: phiale q̄ z cetera vasa aurea z argentea. **E**t offerebant holocausta in domo dñi iugiter cunctis dieb⁹ ioiade. **G**enuit autē ioiada plen⁹ dierū z mort⁹ est cū centūz triginta es / set ānorū: sepelieruntq̄ eū in ciuitate. **D**avid cū regibus: eo q̄ fecisset bonū cū isrl̄ z cū do / mo ei⁹. **P**ostq̄ autē obiit ioiada ingressi sunt p̄ncipes iuda: z adorauerūt regē. **Q**ui delini

Paralipomenon

tus obsequijs eorū ac̄uenit eis. Et dereliquit templū dñi dei patrū suorū: seruiert̄ q̄ lucis et sculptilibus et facta est ira dñi cōtra iudam et hierlīm ppter hoc peccatū. Mittebatq̄ eis pphetas vt reuertent̄ ad dñm: q̄s p̄stantes illi audire nolebāt. Spūs itaq̄ dei induit zachariā filiū ioiade sacerdotē: et stetit in conspectu populi et dixit eis. Hec dicit dñs deus. Quare transgredimini p̄ceptū dñi qd̄ vobis nō p̄derit: et dereliquistis dñm vt derelinqueret vos? Qui cōgregati aduersus eū miserūt lapides iuxta regī imperiū in atrio dom⁹ dñi. Et nō est recordat⁹ ioas rex misericordie quaz fecerat ioiada pater illi⁹ secū: s̄ interfecit filiū eius. Qui cū moreret̄ ait. Videat dñs et req̄rat. Cūq̄ euolutus esset ann⁹ ascēdit p̄tra eū exercit⁹ syrie: venitq̄ in iudā et hierlīm et inēfecit cūctos p̄ncipes populi: atq̄ vniūsam p̄dam miserūt regi in damascū. Et certe cum p̄modic⁹ venisset numer⁹ syrorū: tradidit dominus in manib⁹ eorū infinitā multitudinē eorū q̄ dereliquissent dñm deum patrum suorum. In ioas q̄ ignominiosa exercuere iudicia: et abeuntes dimiserunt eum in languoribus magnis. Surrexerūt autē cōtra eū vniūsa vltio / nem sanguinis zacharie filij ioiade sacerdotis et occiderūt eum in lectulo suo et mortuus est: sepelierūtq̄ eum in ciuitate dauid: s̄ nō in sepulchris regū. Insidiati vō sunt ei zabath filius semath ammonitidis: et iozabath fili⁹ semarib⁹ moabitidis. Porro filij ei⁹ ac summa pecunie q̄ adunata fuerat sub eo: et instauratio domus dei scripta sunt diligētius in libro regū. Regiuit autē amasias filius ei⁹ pro eo.

Uiginti q̄nq̄ anno:ū erat XXV
amasias cū regnare cepisset: et viginti nouem annis regnauit in hierusalem. Nomen m̄ris eius ioiaden de hierlīm. Fecitq̄ bonū in cōspectu dñi: verūt̄ nō in corde p̄fecto. Cūq̄ roboratū sibi videret imperiū: iugulauit suos q̄ occiderant regē patrē suū: sed filios eorū nō interfecit: sicut scriptum est in libro legis moysi: vbi p̄cepit dñs dicens. Non occident̄ p̄res p̄ filijs: neq̄ filij p̄ patribus suis: s̄ vnusq̄sq̄ in suo peccato morietur. Cōgregauit igit̄ amasias iudaz: et constituit eos p̄ familias: tribunosq̄ et cēturiones i vniuerso iuda et beniamin: et recessit a viginti annis sursum: inuenitq̄ triginta milia iuuenū q̄ egredient̄ ad pugnam et tenerēt hastā et clypeū. Ab ecede q̄ p̄duxit de isrl̄ cētum milia robustorū: centū talētis argēti. Venit autē hō dei ad illū: et ait. Rex: ne egrediar̄ tecū exercitus isrl̄. Nō est em̄ dñs cū isrl̄: et cūctis filijs ephraim. Quasi putas in robore exercit⁹ bella p̄sistere: supari tefaciet deus ab hostib⁹ dei

q̄pe est et adiuuare et in fugā p̄uere. Dixit q̄ amasias ad hoīem dei. Quid q̄ fiet de cen / tum talētis q̄ dedi militib⁹ isrl̄? Et r̄ndit ei hō dei. Habet dñs vñ tibi dare possit multo hīs pla. Sepauit itaq̄ amasias exercitū q̄ venerat ad eū ex ephraim: vt reuertent̄ in locū suū. At illi cōtra iudā vebemēt̄ irati: reuersi sunt in regionē suā. Porro amasias p̄fidēt̄ eduxit p̄lm suū: et abiit in vallē salinarū: percussitq̄ viros seyr decē milia. Et alia decem milia virozū ceperūt filij iuda: et adduxerūt ad p̄ruptū cuiusdā petre: p̄cipitaueruntq̄ eos de summo in p̄ceps: q̄ vniuersi crepuerūt. At ille exercit⁹ quē remiserat amasias ne secum iret ad p̄liū: diffusus est in ciuitatib⁹ iuda: a samaria vsq̄ ad betherō: et interfecit trib⁹ milibus diripuit p̄dam magnā. Amasias q̄ post cedē idumeorū et allatos deos filiozū seyr: statuit illos i deos sibi: et adorabat̄ eos: et illi adolebat incēsum. Quāobrem irat⁹ dñs contra amasiā: misit ad illū p̄phetā q̄ diceret ei. Cur adorasti deos q̄ nō liberauerūt p̄lm suum de manu tua? Cūq̄ hec ille loq̄ret̄: r̄ndit ei. P̄siliarius regis es: Quiesce ne interficiam te. Descēdensq̄ p̄pha: scio inq̄t q̄ cogitauit domin⁹ occidere te: q̄ et fecisti h̄ malū: et insuper nō ac̄ceuisti p̄silio meo. Igit̄ amasias rex iuda inuito pessimo cōsilio: misit ad ioas filiū ioachas filij iebu regē isrl̄ dicēs. Veni videam⁹ nos mutuo. At ille remisit nūcios dicēs. Carduus q̄ est in libano: misit ad cedrū libani dicens. Da filiā tuā filio meo vxorē. Et ecce bestie q̄ erant in silua libani transferūt et p̄culcauerūt carduū. Dixisti: percussit edom: et idcirco erigitur cor tuū in sup̄biā. Sede in domo tua. Cur malū adūsū te puocas: vt cadas et tu et iudas tecū? Noluit audire amasias: eo q̄ domini esset voluntas: vt traderet̄ in manus hostiū ppter deos edom. Ascēdit igit̄ ioas rex isrl̄: et mutuos sibi p̄buere cōspect⁹. Amasias autē rex iuda erat in bethsames iude. Corruitq̄ iudas corā isrl̄: et fugit in tabernacula sua. Porro amasiā regē iuda filiū ioas filij ioachas cepit ioas rex isrl̄ in bethsames et adduxit in hierlīm: destruxitq̄ murū eius a porta ephraim vsq̄ ad portā anguli q̄dringētī cubiti. Omne q̄ aurū et argentū et vniūsa vasa que repererat in domo dei et apud obededom: in thesauri etiā dom⁹ regie: necnon et filios obedi dum reduxit in samariā. Vixit autē amasias fili⁹ ioas rex iuda postq̄ mortu⁹ est ioas fili⁹ ioachas rex isrl̄ q̄ndeci annis. Reliqua autē p̄monū amasie p̄ozū et nouissimozū sc̄pta sunt in libro regū iuda et isrl̄. Qui postq̄ recessit a dño: tetenderūt ei insidias in hierlīm. Cūq̄ fugisset lachis: miserūt et interfecerūt eum ibi

reportate eos sup equos sepelierunt eum cum pa-
tribus suis in ciuitate dauid. XXVI

Omnis aut plus iuda filius ei' oziam
annorum sedecim constituit regem p ama-
sia patre suo. Ipse edificauit ahabat: et
restituit eam ditioni iude: postquam dormiuit rex
cum patribus suis. Sedecim annorum erat ozias
cum regnare cepisset: et quinquaginta duobus
annis regnauit in hierlm. Nomen matris eius iecelia
de hierlm. Fecitque quod erat rectum in oculis domini
iuxta omnia que fecerat amasias pater eius: et exarsit
dominus in diebus zacharie intelligentis et viden-
tis dei. Cumque requireret dominus direxit eum in
oibus. Denique egressus est et pugnavit contra
philistinim: et destruxit murum geth: et murum
iamnic: murumque azoti. Edificauitque oppida
in azoto et philistinim: et adiuuit eum deus contra
philistinim et contra arabes que habitabant in gurba-
al et contra ammonitas. Appendebantque am-
monite munera ozie: et diuulgatum est nomen
eius usque ad introitum egypti propter crebras vi-
ctorias. Edificauitque ozias turres in hierlm
sup portam anguli: et sup portam vall: et relique in
eodem muri latere firmavitque eas. Extruxitque
turres in solitudine: et effodit cisternas plenas
eo quod haberet multa pecora: tam in capestribus quam
in heremi vastitate. Vineasque habuit et vinei-
tores in montibus et in carmelo. Erat quippe
homo agriculture deditus. Fuit autem exercitus bel-
latoz eius que precebat ad filia sub manu iehi-
hel scribe: maasieque doctoris: et sub manu ana-
nie que erat deducibus regis. Disque numerus prin-
cipum pro familias suas virozum fortium duorum
miliu sexcentorum: et sub eis uniuersus exercitus
trecentorum et septem milium quingentorum: qui erant
apti ad bella et pro rege contra aduersarios dimi-
cabant. Preparauitque eis ozias. id est. cuncto
exercitui clypeos et hastas et galeas et loricas
arcusque et fundas ad iaciendos lapides: et fecit
in hierlm diuersi generis machinas quas in
turribus collocauit: et in angulis muroz: vt mit-
terent sagittas et saxa gradia. Egressumque est
nomen eius procul: eo quod auxiliaretur ei dominus et corro-
borasset illum. Sed cum roboratus esset eleuatum
est cor eius in introitu suum et neglexit dominum deum
suum: ingressusque est templum domini: et adolere volu-
it incensum sup altare thymiamati. Statimque
ingressus post eum azarias sacerdos: et cum eo sa-
cerdotes domini octoginta viri fortissimi: resti-
terunt regi atque dixerunt. Non est tui officium ozia
vt adoleas incensum domino sed sacerdotibus: hoc est fi-
liorum aaron que consecuti sunt ad huiuscemodi mi-
nisterium. Egredere de sanctuario ne preperferis
quod non reputabit tibi in gloriam habere a domino deo.
Iratusque ozias et tenens in manu thuribulum
vt adoleret incensum minabat sacerdotibus.

Statimque orta est lepra in fronte eius coram sacer-
dotibus in domo domini: sup altare thymiamatis
Cumque resperisset eum azarias pontifex: et omnes
reliqui sacerdotes: viderunt lepram in fronte eius
et festinato expulerunt eum. Sed et ipse perterritus
accelerauit egredi: eo quod sensisset ilico plagam
domini. Fuit igitur ozias rex leprosus usque ad diem
mortis sue: et habitauit in domo separata: ple-
nus lepra ob quam eiectus fuerat de domo domini
Porro ioathan filius eius rex domus regis et
iudicauit populum terre. Reliqua autem sermonum
ozie priorum et nouissimorum scripsit esaias filius
amos propheta. Dormiuitque ozias cum patribus
suis: et sepelierunt eum in agro regalium sepul-
chrorum eo quod esset leprosus: regnauitque ioa-
than filius eius pro eo. XXVII

Viginti annorum erat ioathan cum
regnare cepisset: et sedecim annis reg-
nauit in hierlm. Nomen matris eius hieru-
sa filia sadoch. Fecitque quod rectum erat coram do-
mino iuxta omnia que fecerat ozias pater suus: exce-
pto quod non est ingressus templum domini et adhuc po-
pulus delinquebat. Ipse edificauit portam do-
mus domini excelsum et in muro ophelmstra con-
struxit. Urbesque edificauit in montibus iuda:
et in saltibus castella et turres. Ipse pugnavit
contra regem filiozum ammon et vicit eum. Dederunt
que ei filii ammon in tempore illo centum talenta argenti
et decem milia choros tritici: ac totidem choros
hordei. Hec ei prebuerunt filii ammon: in anno se-
cundo et tertio. Corroboratusque est ioathan: eo
quod direxisset vias suas coram domino deo suo. Re-
liqua autem sermonum ioathan et omnes pugne eius
et opera scripta sunt in libro regum israhel et iuda. Vi-
ginti annorum erat cum regere cepisset et se-
decim annis regnauit in hierlm. Dormiuitque ioa-
than cum patribus suis: et sepelierunt eum in ciuitate
dauid: et regnauit achas filius eius pro eo. XXVIII

Viginti annorum erat achas cum regere
cepisset: et sedecim annis regnauit in
hierlm. Non fecit rectum in conspectu do-
mini: sicut dauid pater eius: sed ambulauit in
vijs regum israhel: insup et statuas fudit baalim
Ipse est qui adoluit incensum in valle benon
et lustrauit filios suos in igne iuxta ritum gentium
que interfecit dominus in aduentu filiozum israhel. Sa-
cificabatque et thymiamata succendebat in ex-
celsis et in collibus: et sub omni ligno frondoso
Tradiditque eum dominus deus eius in manu regis sy-
rie: que percussit eum magna que preda cepit de eius
impio: et adduxit in damascum. Manibusque
regis israhel traditus est et percussus plaga grandi
Occiditque phacee filius romelle de iuda centum
viginti milia in die vno omnes viros bellatores
eo quod reliquissent dominum deum patrum suorum. Eo-
dem tempore occidit zechai vir potens ephraim

Paralipomenon

Maasîa filium regis: et ezricam ducem domus eius helchanam quod secundum a rege. Ceperunt quoque filii israel de fratribus suis ducenta milia mulierum puerorum et puellarum et infinitam partem: protuleruntque eam in samariam. **Ea** tempestate erat sibi propheta domini noie obed: qui egressus obviam exercitui venienti in samariam: dixit eis. **Ecce** iratus dominus deus patrum vestrorum contra iudam tradidit eos in manibus vestris: et occidistis eos atrociter: ita ut ad celum pringeret vestra crudelitas. **Insuper** filios iuda et hierusalem vultis vobis subijcere i filios et ancillas: quod nequaquam factum est. **Peccastis** enim super hoc domino deo vestro. **Sed** audite consilium meum: et reducite captivos quos adduxistis de fratribus vestris quia magnus furor domini imminet vobis. **Steterunt** itaque viri de principibus filiorum ephraim: azarias filius iohannan barachias filius mosollamoth. ezechias filius sellu et amasias filius hadalti: contra eos qui veniebant de philis: et dixerunt eis. **Non** introducemus huc captivos: ne peccemus domino. **Quare** vultis adducere super peccata nostra: et vetera cumulare delicta? **Grande** quippe peccatum est: et ira furoris domini imminet super israel. **Dimiserunt** quoque viri israel bellatores partem: et universam quam ceperant contra principes et omni multitudine: steteruntque viri quos supra memoravi: et apprehenderunt captivos omnes qui nondum di erant: vestierunt de spoliis. **Cum**que vestissent eos et calciasent: et reficerent cibo ac potu: unxissentque propter laborem: et adhibuissent eis curam: quicunque ambulare non poterant: et erant imbecillo corpore: imposuerunt eos iumentis: et adduxerunt hiericho civitatem palmarum ad fratres eorum: ipsi quoque reversi sunt in samariam. **Tunc** ille misit rex achas ad regem assyriorum: postulans auxilium. **Venerunt** quoque idumei et percusserunt multos ex iuda: et ceperunt partem magnam. **Philistinim** quoque diffusos sunt per vias caepitres et ad meridiem iuda: ceperuntque bethlames et abilon et gadiroth: socho quoque et damnan et ganzo cum viculis suis et habitauerunt in eis. **Humilia** verat enim dominus iudam propter achas regem iuda eo quod nudasset eum auxilio et contemptui habuisset dominum: adduxitque contra eum theglathalazar regem assyriorum qui et afflixit eum: et nullo resistente vastavit. **Igitur** achas spoliata domo domini et domo regum ac principum dedit regi assyriorum munera: et tamen nihil ei profuit. **Insuper** et tunc angustie sue auxit contemptum in dominum. **Ipse** pro se rex achas immolavit diis damasci victimas percussoribus suis: et dixit: dii regum syrie auxiliantur eis quos ego placabo hostijs: et aderunt mihi: cum e contrario ipsi fuerint ruine ei et universis israel. **Direptis** itaque achas omnibus vasibus domus dei atque confractis clausit ianuas templi

dei et fecit sibi altaria in universis angulis hierusalem. **In** omnibus quoque viribus iuda extruxit aras ad cremandum thus: atque ad iracundiam provocavit dominum deum patrum suorum. **Reliqua** autem sermonum eius et omnium operum suorum partem et nominum scripta sunt in libro regum iuda et israel. **Dormiuit** quoque achas cum patribus suis: et sepelierunt eum in civitate hierusalem. **Deus** enim receperat eum in sepulchra regum israel. **Regnavit** quoque ezechias filius eius pro eo. XXIX

Igitur ezechias regnare cepit cum viginti quatuor esset annorum: et vigintinovem annis regnavit in hierusalem. **Nomen** matris eius abia filia zacharie. **Fecit** quoque quod erat placitum in conspectu domini: iuxta omnia que fecerat david pater eius. **Ipso** anno et mense primo regni sui aperuit valvas domus domini: et instruxit eas: adduxitque sacerdotes atque leuitas: et congregavit eos in plateam orientalem: dixitque ad eos. **Audite** me leuite et sanctificami mandate domum domini dei patrum nostrorum: et auferite omnem immunditiam de sanctuario. **Peccaverunt** patres nostri: et fecerunt malum in conspectu domini dei nostri derelinquentes eum: auerterunt facies suas a tabernaculo domini dei nostri: et prebuerunt dorsum: clauserunt ostia que erant in porticu et extinxerunt lucernas: incensum quoque non adoleverunt: et holocausta non obtulerunt in sanctuario deo israel. **Concitat** est itaque furor domini super iudam et hierusalem. **Tradidit** quoque eos in commotionem et in interitum et in sibilum sicut ipsi cernitis oculis vestris. **En** corruerunt patres nostri gladius: filij nostri et filienre et coniuges captivae ducte sunt propter hoc scelus. **Nunc** ergo placet mihi ut ineam fedus cum domino deo israel: et auertat a nobis furor ire sue. **Filij** mei nolite neglige. **Eos** elegit dominus: ut stetit coram eo: et ministraretis illi colatibus eius: et cremetis ei in censum. **Surrexerunt** ergo leuite: maath filius amasse et iobel filius azarie de filiis caath. **Porro** de filiis merari cis filius ab dai et azarias filius ialalehel. **De** filiis autem gerson: ioha filius iemna: et eden filius toaha. **Et** homo de filiis elisaphan samri et iabibel. **De** filiis quoque asaph: zacharias et mathanias: necnon et de filiis heman: iabibel et semei. **Sed** et de filiis idithum: saneeas et ozibel. **Co**gregaveruntque fratres suos: et sanctificati sunt: et ingressi sunt iuxta mandatum regis et imperium domini ut expiarerent domum dei. **Sacerdotes** quoque ingressi templum domini ut sanctificarerent illud extulerunt omnem immunditiam quam intro repererant in vestibulo domus domini quam tulerunt leuite et asportauerunt ad torrentem cedron foras. **Ceperunt** autem prima die mensis primi mundare: et in die octavo eiusdem ingressi sunt porticum domus templi domini:

Paralipomenon

rent leuite phafe his q̄ nō occurrerāt sanctifi-
cati dño. **B**aḡ etiaꝫ ps populi de ephraim
et manasse et ysachar et zabulon q̄ sanctificata
nō fuerat comedit phafe: nō iuxta qđ scriptū
est et orauit p̄ eis ezechias dicēs. Dominus
bonus p̄piciabit cū cti qui in toto corde req̄-
runt dñm deū patrū suorum et nō imputabit
eis q̄ min⁹ sanctificati sunt. **Q**uem exaudiuit
dñs: et placatus est ip̄lo. **F**ecerūtq; filij israel
q̄ inuenti sunt in hierlm solēnitatē azymorum
septem dieb⁹ in leticia magna: laudātes dñm
p̄ singlos dies: leuite q̄q; et sacerdotes per or-
gana q̄ suo officio cōgruebāt. **E**t locutus est
ezechias ad cor oim leuitaruz: q̄ habebant in
telligentiā bonā sup domio: et comederunt se-
ptem diebus solēnitatis imolantes victimas
pacifcorū et laudātes dñm deū patrū suozū.
Placuitq; vniūse multitudini vt celebrarent
etiā altos dies septem: qđ et fecerūt cū ingen-
ti gaudio. **E**zechias aut̄ rex iuda p̄buerat ml-
titudini mille tauros: et septem milia ouium.
Pncipes v̄o dederant p̄plo tauros mille:
et oues decem milia. **S**anctificata est q̄ sacer-
dotum plurima ml̄tudo: et hilaritate pfusa
ois tūba iuda: tam sacerdotū et leuitarum q̄
vniūse frequē: ie q̄ venerat ex isrl: p̄selitorum
q̄ de terra isrl et habitantiū in iuda. **F**actaq;
est grādis celebritas in hierlm: q̄lis a diebus
salomonis filij dauid regis israhel in ea vrbe
non fuerat. **S**urrexerunt autem sacerdotes
atq; leuite benedicentes populo: et exaudita
est vox eozū: peruenitq; oratio in habitaculū
sancti celi. XXXI

Quōq; hec fuissent rite celebrata: in-
gressus est omnis israel qui inuentus
fuerat in omnibus vrbibus iuda et fre-
gerūt simulachra: succenderuntq; lucos: de-
moliti sunt excelsa: et altaria destruxerūt: non
solum de vniūso iuda et beniamin: sed et de ef-
fraim q̄ et manasse: donec penitus euenterēt.
Reuerſiq; sunt oēs filij in possessiones et ciui-
tates suas. **E**zechias aut̄ cōstituit turmas sa-
cerdotales et leuiticas p̄ diuisiones suas vniū
quēq; in officio p̄prio tam sacerdotū videli-
cet q̄ leuitarum ad holocausta et pacifica: vt
ministrarēt et cōfiterent̄: canerentq; in portis
castrorū domi. **P**ars aut̄ regis erat vt de p̄-
pria eius suba offerret holocaustum mane sp̄
et vesp̄e: sabbatis q̄ et kalendis et solennitati-
bus ceteris: sicut scriptum est in lege moysi.
Precepit etiā ip̄lo habitantiū hierlm vt da-
rent partes sacerdotibus et leuitis: vt possent
vacare legi dñi. **Q**đ cum p̄crebuisset in auri-
bus ml̄titudis: plurimas obtulere p̄mitias fi-
lij isrl frum eti vini et olei: mellis q̄ et omniuz
q̄ gignit hum⁹ decias obtulerūt. **E**t filij is-

rael et iuda q̄ habitabāt in vrbib⁹ iuda obtu-
lerūt decias boū et ouū: decimasq; sanctorū
q̄ vouerāt dño deo suo: atq; vniūsa portates
fecerūt acruos plurios. **M**ense tertio cepe-
rūtq; ceruozū iacere fundamēta: et mēse septi-
mo cōpleuerūt eos. **C**ūq; ingressi fuissent eze-
chias et p̄ncipes ei⁹: viderūt acruos et bñdi-
xerūt dño ac ip̄lo isrl. **I**nterrogauitq; ezechi-
as sacerdotes et leuitas cur ita iacerent acer-
ui: **R**ndit illi azarias sacerdos p̄im⁹ de stir-
pe sadoch dicēs. **E**x quo ceperūt offerri p̄mi-
tie in domo dñi: comedim⁹ et saturati sumus
et remāserūt plurima: eo qđ bñdixerit dñs po-
pulo suo. **R**eliquiaz aut̄ est copia ista quam
cernis. **P**recepit igit̄ Ezechias vt p̄parent
horrea in domo dñi. **Q**đ cum fecissent intule-
rūt tam p̄mitias q̄ decimas et q̄cūq; vouerāt
fidelit̄. **F**uit aut̄ p̄fectus eozum chonenias le-
uita: et semei frat̄ eius secundū: post quē iehi-
hel et azarias et naad et asabel et hierimoth.
iozabat q̄ et elibel et iesmachias et maaih et
banaias p̄positi sub manib⁹ chonenie et semei
fratris ei⁹ ex imperio ezechie regis: et azarie
pontifici dom⁹ dñi: ad q̄s oia p̄tinebāt. **C**ho-
re v̄o filius iemma leuitis et ianitor orientalis
porte p̄positus erat his q̄ sp̄ote offerebantur
dño: p̄mitijs et p̄secratis in sancta sanctorum
et sub cura ei⁹ eden et beniamin: iesue et semeias
Amarias q̄ et sechenias i ciuitatib⁹ sacerdo-
tum: vt fidelit̄ distribuerēt fratrib⁹ suis par-
tes minorib⁹ atq; maiorib⁹: excepti maribus
ab ānis trib⁹ et supra: cunctis q̄ ingrediebant̄
templū dñi. **E**t q̄cūq; p̄ singulos dies condu-
cebāt i ministerio atq; ofuatiōib⁹ iuxta diui-
siones suas: sacerdotib⁹ p̄ familias et leuitis
q̄ viceſimo āno et supra p̄ ordies et turmas su-
as: vniūseq; multitudini tam vrozib⁹ q̄ libe-
ris eozum vtriusq; sexus fidelit̄ cibi de his q̄
sanctificata fuerāt p̄bebāt. **E**t filioꝝ aaron
p̄ agros et suburbana vrbū singularū dispo-
siti erāt viri q̄ partes distribuerēt vniuerso se-
xui masculino: de sacerdotibus et leuitis. **F**e-
cit q̄ ezechias vniūsa que diximus in oi iuda
opatusq; est bonū et rectū et verū coram dño
deo suo: in vniūsa cultura misterij domus dñi
iuxta legē et cerimonias: volēs req̄rere deum
suū in toto corde suo. **F**ecitq; et p̄sperat⁹ est.
XXXII

Post q̄ et huiuscemōi ve-
ritatem venit sennacherib rex assirio-
rum et ingressus iudā obsedit ciuita-
tes munitas: volēs eas cape. **Q**đ cū vidisset
ezechias venisse. s. sennacherib et totum belli
impetū verti contra hierlm inito cū p̄ncipib⁹
cōsilio virisq; fortissimis vt obturarēt capita
fontiū qui erāt extra vrbem et hoc omniū de-
cemente lnia: cōgregauit plurimā multitudi-

nem: et obturauerunt cunctos fontes: et riuum qui fluebat in medio terre dicentes. Ne veniant reges assyriorum et inueniant agrum habundantiam. Edificauit quoque agens industrie omnem murum qui fuerat dissipatus: et extruxit turre desuper: et forniculus alteri murum. Instaurauit quoque mello in ciuitate dauid: et fecit vniuersi generis armaturam et clypeos. Constituit quoque principes bellatorum in exercitu: et conuocauit vniuersos in platea porte ciuitatis: ac locutus est ad eos eorum dicens. Viriliter agite et fortamini: nolite timere: nec paveat regem assyriorum et vniuersam multitudinem que est cum eo. Multo enim plures nobiscum sunt quam cum illo. Cum illo enim est brachium carnis: nobiscum dominus deus noster qui auxiliator est noster: pugnatque pro nobis. Confortatusque est populus huiusmodi verbis ezechie regis iuda. Que postquam gesta sunt: misit sennacherib rex assyriorum suos suos in hierusalem: ipse enim cum vniuerso exercitu obsidebat lachis: ad ezechiaz regem iuda et ad omnem populum qui erat in urbe dicens. Hec dicit sennacherib rex assyriorum. In quo habentes fiduciam: sedetis obsessi in hierusalem. Num ezechias decepit vos: ut tradat morti in fame et siti: affirmans quod dominus deus vester liberet vos de manu regis assyriorum. Nunquid non iste est ezechias qui destruxit excelsa illius et altaria et precepit iude et hierusalem dicens: coram altari vno adorabitis: et in ipso comburetis incensum. An ignoratis que ego fecerim: et presertim mei cunctis terrarum populis. Nunquid pualuerunt dii gentium omnium terrarum liberare regionem suam de manu mea: Quis est de vniuersis diis gentium que vastauerunt patres mei qui potuerit eruere populum suum de manu mea: ut possit etiam deus vester eruere vos de hac manu. Non vos qui decipiat ezechias: nec vana persuasione deludat: neque credatis ei. Si enim nullus potuit deus cunctarum gentium atque regionum liberare populum suum de manu mea et de manu patrum meorum: consequenter nec deus vester poterit eruere vos de hac manu. Sed et alia multa locuti sunt serui eius contra dominum deum: et contra ezechiam seruum eius. Epistolam quoque scripsit plenas blasphemie in dominum deum israel et locutus est aduersum eum. Sicut dii gentium ceterarum non potuerunt liberare populum suum de manu mea: sic et deus ezechie eruere non poterit populum suum de manu ista. Insuper et clamore magno lingua iudaica contra populum qui sedebat in muris hierusalem personabat: ut terreret eos et caperet ciuitatem. Locutusque est contra deum israel: sicut aduersum deos popolorum terre opera manuum hominum. Orauerunt igitur ezechias rex et esaias filius amos prophetes aduersum hanc blasphemiam ac vociferati sunt versus in celum. Et misit dominus angelum suum: qui percussit omnem virum robustum et bel-

latores et principes exercitus regis assyriorum: reuersusque est cum ignominia in terram suam. Cumque ingressus esset domum dei sui: filij qui egressi fuerant de vtero eius interfecerunt eum gladio. Saluauit quoque dominus ezechiam et habitatores hierusalem de manu sennacherib regis assyriorum et de manu omnium: et prestitit ei quod petebat per circuitum. Multi etiam deferebant hostias et sacrificia domino in hierusalem: et munera ezechie regi iuda. Qui exaltatus est post hec coram cunctis gentibus. In diebus illis egrotauit ezechias versus ad mortem: et orauit dominum. Exaudiuitque eus: et dedit ei signum: sed non iuxta beneficia que acceperat retribuit ei: quod eleuatum est cor eius. Et facta est contra eum ira et contra iudam et hierusalem. Humiliatusque est postea eo quod exaltatum fuisset cor eius: tam ipse quam habitatores hierusalem: et idcirco non venit super eos ira domini in diebus ezechie. Fuit autem ezechias diues et inclutus valde: et thesauros sibi plurimos congregauit argenti et auri: et lapidis preciosi: aromatatum et armorum vniuersi generis et vasorum magni precij: apothecas quoque frumenti vini et olei et presertim omnium iumentorum: caulasque pecoribus et urbes sex edificauit. Habebat quoque greges ouium et armorum innumerabiles: eo quod distulisset dominus sibi multa nimis. Ipse est ezechias qui obturauit superiorem fontem agrum gyon: et auertit eas subter ad occidentem versus dauid. In omnibus operibus suis fecit pro sepe que voluit. Attamen in legatione principum babilonis qui missi fuerant ad eum ut interrogarent de porteto quod acciderat super terram derelictam cum dominus: ut temptaret et nota fieret omnia que erant in corde eius. Reliqua autem sermonum ezechie et misericordiarum eius scripta sunt in visione esaiie filij amos prophete: et in libro regum iuda israel. Dormiuit quoque ezechias cum patribus suis: et sepelire eum supra sepulchra filiorum dauid. Et celebravit eius exequas vniuersus iuda: et omnes habitatores hierusalem: regnauitque manasses filius eius pro eo.

Dodeci annorum erat manasses: et quinquaginta annis regit in hierusalem. Fecit autem malum coram domino iuxta abominaciones gentium que subuertit dominus coram filiis israel: et conuersus instaurauit excelsa que demolitus fuerat ezechias patris eius: construxitque aras baalim et fecit lucos et adorauit omnem militiam celi: et coluit eam. Edificauit quoque altaria in domo domini: de qua dixerat dominus: in hierusalem erit nomen meum in eternum. Edificauit autem ea cuncto exercitui celi in duobus atrijs domus domini: transireque fecit filios suos pignem in vallē bethennon. Obsuabat somnia sectabatur auguria: maleficis artibus inserviebat. Habebat secum magos et incantatores: multaque mala operaturus est coram domino ut irritaret eum. Sculptile quoque et costatile signum posuit in do-

mo dñi de qua locutus est dñs ad dauid ⁊ ad salomonē filiū eius dicēs. In domo hac ⁊ in hierlm quā elegi de cūctis tribub⁹ isrl ponaz nomē meū in sempiternū: ⁊ mouere nō faciāz pedē isrl de terra quā tradidī patribus eoz⁹ itā dūtazat si custodierint facereq̄ p̄cepti eis cunctāq; legē ⁊ cerimonias atq; iudicia que mādauit p̄ manū moysi. Igit̄ manasses seduxit iudā ⁊ habitatores hierlm vt facerēt malum sup oēs gentes q̄s subūterat dñs a facie filiozū isrl. Locutusq; est dñs ad euz ⁊ ad populū illius: ⁊ attēdere noluerūt. Idcirco superinduxit eis p̄ncipes exercit⁹ regis assyriorum: ceperūtq; manassen ⁊ vincituz cathenis atq; cōpedibus duxerunt in babylonē. Qui postq; coangustatus est orauit dñm deū suū ⁊ egit penitentiā valde corā deo patrū suozū. Dep̄catulq; ē eū ⁊ obsecrauit intente ⁊ exaudiuit orōnē eius: reduxitq; eū in hierlm in regnum suuz: ⁊ cognouit manasses q; dñs ipse esset deus. Post hec edificauit murū extra ciuitatem dauid ad occidentē gyon in pualle ab itinōitu porte pisciū p̄ circūitū vsq; ad ophel ⁊ exaltauit illū vehemēter. Cōstituitq; p̄ncipes exercitus in cūctis ciuitatibus iudamunitis ⁊ abstulit deos alienos ⁊ simulachrum de domo dñi: aras q̄s q̄s fecerat in mōte domus dñi ⁊ in hierlm: ⁊ piccit oīa extra vrbē. Porro instaurauit altare domi: ⁊ immolauit sup illud victimas ⁊ pacifica ⁊ laudes: p̄cepitq; iude vt seruiret dño deo isrl. Attamen adhuc plūs immolabat in excelsis dño deo suo. Reliq̄ autē gestorū manasse ⁊ obsecratio eius ad deū suū vba q̄ videntū q̄ loquebantur ad eū in nomine dñi dei isrl: p̄tinent in sermonibus regū isrl. Oratio q̄ eius ⁊ exauditiō ⁊ cūcta peccata atq; p̄temp̄: loca etiā in q̄bus edificauit excelsa ⁊ fecit lucos ⁊ statuas añq; ageret p̄niam: scripta sunt in fmonibus ozai. Dormiuit q; manasses cū p̄rib⁹ suis ⁊ sepelierūt eū i domo sua: regnauitq; p̄ eo filius eius amon. Trigintiduoꝝ annozum erat amon cū regnare cepisset: ⁊ duobus annis regnauit in hierlm. Fecitq; maluz in conspectu dñi sicut fecerat manasses p̄f̄ eius: ⁊ cunctis idolis q̄ manasses fuerat fabricatus imolauit atq; seruitur: ⁊ non est reuerit⁹ faciē dñi sicut reuerit⁹ est manasses p̄f̄ ei⁹: ⁊ multo maiora deliquit. Cūq; coniuressent adūsus eū serui sui interfecerūt eū in domo sua porro reliqua populi mltitudo cesis his q̄ amon p̄cusserant p̄stituit regē iosiā filiū ei⁹ p̄ eo XXXIII

Octo annozū erat iosiās cū regnare cepisset: ⁊ triginta ⁊ vno anno reguit in hierlm. Fecitq; qd̄ erat rectū in conspectu dñi: ⁊ ambulauit in vijs dauid patris sui

nō declinauit neq; ad dexteram neq; ad sinistram. Octauo aut̄ anno regni sui cū adhuc esset puer: cepit q̄rere deum patris sui dauid ⁊ duodecimo anno postq; regnare ceperat mūdauit iudam ⁊ hierlm ab excelsis ⁊ lucis simulachrisq; ⁊ sculptilib⁹. Destruerūtq; coram eo aras baalim: et simulachra que supposita fuerā demolita sunt. Lucos etiam ⁊ sculptilia succidit atq; cōtinuit: ⁊ sup cumulos eorum q̄ eis immolare cōsueuerāt fragmēta disperfit. Ossa p̄terea sacerdotū cōbussit in altaris idolorū: mūdauitq; iudā ⁊ hierusalem. Sed ⁊ in vrbibus manasse ⁊ ephraim ⁊ symeō vsq; neptalim cūcta subuertit. Cūq; altaria dissipasset ⁊ lucos et sculptilia contriuisset in frustra: cūctaq; delubra demolit⁹ esset de vniuersa terra israel: reuersus est in hierusalem. Igit̄ anno octauodecimo regni sui mundata tam terra ⁊ tēplo domini: misit saphan filium ezechie ⁊ maasiam p̄ncipem ciuitatis ⁊ iobab filium ioachas acōmentarijs vt instaurarent domū domini dei sui. Qui venērūt ad helchiam sacerdotē magnū: acceptaq; ab eo pecunia q̄ illata fuerat in domū dñi: ⁊ quā congregauerant leuite ⁊ ianitores de manasse ⁊ ephraim et vniuersis reliquijs isrl ab omni q̄ iuda ⁊ beniamin ⁊ habitatorib⁹ hierlm: tradiderūt in manibus eozū q̄ p̄erant oparijs in domo domi vt instauraret templū: ⁊ infirma q̄s sartirēt. Et illi dederūt eam artificibus ⁊ cementarijs vt emerēt lapides de lapidinis ⁊ ligāz commissuras edificij ⁊ ad p̄signatiōez domoz q̄s destruerāt reges iuda. Qui fidelit̄ cūcta faciebant. Erāt aut̄ p̄positi opantiū iadab ⁊ abdias de filijs merari: zacharias ⁊ mosollam de filijs caath q̄ vgebāt opus: oēs leuite scientes organis canere. Sup eos vno q̄ ad diuisos vsus onera portabāt: erant scribe ⁊ mgr̄i de leuitis ianitores. Cūq; efferēt pecuniam q̄ illata fuerat in templū domini reperit helchias sacerdos librū legis domini q̄ dat⁹ fuerat p̄ manū moysi: ⁊ ait ad saphā scribam. Librum legis inueni in domo dñi. Et tradidit ei. Et ille intulit volumē ad regē ⁊ nunciauit ei dicens: omnia q̄ dedisti in manu fuoz⁹ tuorum ecce cōplēt. Argentū qd̄ reptum est in domo dñi p̄flauerūt: datūq; est p̄fectus artificum: ⁊ diuisa opa frabricatiū: p̄terea tradidit mihi helchias sacerdos hūc librū. Que cū regē p̄terecitasset: audissetq; ille vba legis: scidit vestimēta sua: ⁊ p̄cepit helchie ⁊ achian filio saphan ⁊ abdon filio micha saphā q̄ scribe ⁊ asate suo regi dicēs. Ite ⁊ adorare dñm p̄ me ⁊ p̄ reliquijs isrl ⁊ iuda: sup vniūsis sermonib⁹ libri istius qui reptus est. Magnus enī furor dñi stillauit sup nos: eo q; nō custo-

dierint patres nri vba dñi: vt facerēt omnia q̄ scripta sunt in isto volumine. **A**bijt ḡ pelchias et hi q̄ s̄missi a rege fuerant ad oldan p̄phetē vxorē sellū filij thechuath filij aras. custodis vestii: q̄ habitabat in hierl̄m i secūda: et locuti sunt ei vba q̄ supra narrauimus. **E**t illa r̄ndit eis. **H**ec dicit dñs deus israel. **D**icite viro q̄ misit vos ad me. **H**ec dicit dñs. **E**cce ego inducā mala sup locum istū et super habitatores eius cūcta q̄ maledicta q̄ scripta sunt in libro b: quē legerūt corā rege iuda: qz dereliquerūt me et sacrificauerūt dñs alienis vt me ad iracundiā puocarēt in cūctis operibus manū suaz. **I**dcirco stillabit furor me⁹ sup locum istū: et nō extinguet. **A**d regē autē iuda qui misit vos p̄ dño de p̄cādo sic loqui mini. **H**ec dicit dñs deus isrl. **Q**uoniā audisti vba voluminis atqz emollitum est cor tuuz et humiliatus es in cōspectu dñi sup his q̄ dicta sunt cōtra locum hunc et habitatores hierusalē: reueritusqz faciē meā scidisti vestimenta tua et fleuisti coram me: ego qz exaudiui te dicit dñs. **I**am em colligaz te ad patres tuos et inferreris in sepulchrum tuū in pace: nec vi debūt oculi tui omnem malum qd̄ ego inducturus sum sup locū istū et sup habitatores eius. **R**etulerūt itaqz regi cuncta q̄ dixerat. **E**t ille cōuocatis vniūsis maiorib⁹ natu iuda et hierusalē ascendit in domuz dñi: vnaqz oēs viri iuda et habitatores hierl̄m sacerdotes et leuite et cunctus p̄ls a minimo vsqz ad maximuz. **Q**uibus audientibus in domo dñi legit rex omnia vba voluminis: et stās in tribunali suo p̄cussit fedus corā dño vt ambularet post eū et custodiret p̄cepta et testimonia et iustificationes eius in toto corde suo: et in tota anima sua: faceretqz q̄ scripta sunt in volumine illo qd̄ legerat. **A**diurauit qz sup b̄ oēs q̄ reperti fuerant in hierl̄m et beniamin et fecerunt habitatores hierl̄m iux̄ pactū dñi dei p̄m suorum. **A**bstulit ḡ iosias cūctas obominatiōes de vniuersis regionib⁹ filioꝝ israel: et fec̄ omnes qui residuerant in israel seruire domino deo suo. **L**ūctis diebus vite ei⁹ nō recesserunt a domino deo patrum suorum. XXXV

Fecit autē iosias in hierl̄m phase dño: quod imolatur est quartadecima die mensis p̄mi. **E**t cōstituit sacerdotes i officijs suis: hortatusqz est eos vt ministrarēt in domo dñi. **L**euitis qz ad quozuz eruditionem omis israel sanctificabaf dño: locut⁹ est. **P**onite arcā in sanctuario templi quod edificauit salomon filius dauid rex isrl. **R**equaqz em eā vltra portabitis. **N**ūc ergo ministrare dño deo vestro et populo eius isrl: et p̄parate vos p̄ domos et cognationes vestras in diui-

sionib⁹ singulorū sicut p̄cepit dauid rex isrl: et descripsit salomon filius eius: et ministrare i sanctuario per familias turmasqz leuiticas: et sanctificati immolate phase. **F**rēs etiā v̄ros vt possint iuxta vba que locut⁹ est dñs in manu moyli facere: p̄parate. **D**edit p̄terea iosias omni poplo q̄ ibi fuerat inuent⁹ in solennitate phase agnos et hedos de gregibus et reliqui pecoris: triginta milia: boum qz tria milia. **H**ec de regis vniūsa substātia. **D**uces qz ei⁹ sponte qd̄ vouerant obtulerūt tam populo qz sacerdotib⁹ et leuitis. **P**orro helchias et zacharias et ichibel p̄ncipes dom⁹ dñi dederūt sacerdotibus ad faciendū phase: pecora cōmixtū duo milia sexcēta et boues trecentos. **C**honenias autē et semeias etiam et nathanael fratres eius: necnō asabias et iabihel et tozabad p̄ncipes leuitaz: dederūt ceteris leuitis ad celebrandū phase: qnqz milia pecorū: et boues q̄ngentos. **P**reparatumqz est ministeriū et steterūt sacerdotes in officio suo. **L**euite qz in turmis iuxta regis imperiū et immolatur est phase. **A**spererūtqz sacerdotes man⁹ suas sanguine: et leuite detraxerunt pelles holocaustorū: et sepauerūt ea vt darēt p̄ domos et familias singuloꝝ: et offerrent domino sicut scriptū est in libro moyli: de bob⁹ qz fecerūt similiē. **E**t assauerunt phase super ignē: iuxta qd̄ in lege scriptum est. **P**acificas v̄o hostias coterūt in lebetis et cacabis et ollis et festinato distribuerūt vniūsi plebi: sibi autem et sacerdotib⁹ postea parauerūt. **N**am in oblatione holocaustoꝝ et adipum vsqz ad noctem sacerdotes fuerunt occupati: vnde et leuite sibi et sacerdotibus filijs aaron parauerūt nouissimis. **P**orro cātores filij asaph stabāt in ordine suo iuxta p̄ceptū dauid et asaph et eman et ydithum p̄phetarū regis dauid. **J**anitores v̄o p̄ portas singulas obseruabāt ita vt nec puncto qdem discederent a ministerio. **Q**uāobrem et fratres eorū leuite parauerunt eis cibos. **O**mis igif cultura domi rite completa est in die illa vt facerent phase: et offerrent holocausta sup altare domi iuxta p̄ceptum regis iosie. **F**ecerūtqz filij isrl q̄ reperti fuerāt ibi phase in tpe illo et solennitatem azy-morū septē diebus. **N**ō fuit phase sile huic i isrl a diebus samuelis p̄phe: sed nec q̄sqz de cunctis regib⁹ isrl fecit phase sicut iosias sacerdotibus et leuitis et omi iude et isrl qui repertus fuerat et habitantib⁹ in hierl̄m. **O**ctauodecimo anno regnū iosie hoc phase celebratum est. **P**ostqz instaurauerat iosias tēplum ascendit nechao rex egypti ad pugnadū i carchamis iux̄ eufraten: et p̄cessit in occursum ei⁹ iosias. **A** ille missis ad eū nuncijs ait. **Q**uid

Paralipomenon

michi et tibi rex iuda: **N**ō adūsus te hodie venio .sed cōtra aliam pugno domū ad quā me deus festinato ire p̄cepit. **D**esine adūsus deū facere qui mecum est: ne interficiat te. **N**oluit iofias reuerti sed p̄parauit contra eū bellū: nec acq̄euit f̄monibus nechaō ex ore dei: verum prexit vt dīnicaret in campo mageddo. **I**bi q̄ vulneratus a sagittarijs dixit pueris suis. **E**ducite me de βlio: qz opido vulnerat⁹ sum. **Q**ui transtulerūt eū de curru in alterū currū q̄ se q̄bať eū moze regio: et asportauerūt eum in hierl̄m. **M**ortuusq̄ est et sepultus in mausoleo patrū suorū: et vniuersus iuda et hierl̄m lūxerūt eū: hieremias marie: culus oēs cātores atq̄ cantatrices vsq̄ in p̄sentē diē lamentatiōes sup iofiam replicāt: et q̄si lex obtinuit in isrl̄. **E**cce scriptū est in lamentationib⁹. **R**eliq̄ua aut̄ f̄monū iofie et misericordiarū eius que lege p̄cepta sunt dñi: opa q̄ illius prima et nouissima: scripta sunt in libro regū iuda et israel. XXXVI

Tertius ḡ p̄ls terre ioachas filium iofie et cōstituit regē p̄ p̄re suo in hierusalē. **T**igintitriū āno:ū erat ioachas cū regē cepisset: et trib⁹ mētib⁹ reguit in hierusalē. **A** mouit aut̄ eū rex egypti cū venisset in hierl̄m et p̄dēnauit terrā cenū talentis argenti et talēto auri. **C**ōstituitq̄ p̄ eo regē eliachim frat̄e eius sup iudaz et hierl̄m: et vertit nomē eius ioachim. **I**pm̄ x̄o ioachas tulit secū et adduxit in egyptū. **T**igintiq̄q̄ āno: rū erat ioachim cū regnare cepisset: et vndecim annis reguit in hierl̄m. **F**ecitq̄ malum coraz dño deo suo. **C**ōtra hūc ascēdit nabuchodonosor rex chaldeorū: et vinctū cathenis duxit in babylonem: ad quā et vasa dñi transtulit et posuit ea in tēplo suo. **R**eliq̄ aut̄ x̄bozū ioachim et abominationū eius q̄s opat⁹ est et q̄ inuenta sunt in eo: p̄tinent̄ in libro regū iuda et israhel. **R**egnauit aut̄ ioachim fili⁹ eius p̄ eo. **O**cto āno:z erat ioachim cū regnare cepisset et tribus mētib⁹ ac decē dieb⁹ regnauit in hierl̄m. **F**ecitq̄ malū in cōspectu dñi. **C**ūq̄q̄ āni circulus volueret: misit nabuchodonosor rex nuncios: qui et adduxerunt eū in babylonem: asportatis s̄t̄ p̄ciosissimis vasis dom⁹ domi. **R**egē x̄o p̄stituit sedechiā patruū ei⁹ sup iudā et hierl̄m. **T**iginti et vnius āni erat sedechias cū regnare cepisset: et vndeciz ānis regnauit in hierl̄m. **F**ecitq̄ malū in oculis dñi dei sui: nec erubuit faciem hieremie p̄phete loquentis ad se et ex ore dñi. **A** regē q̄ nabuchodonosor recessit qui adiurauerat cum p̄ deum: et indurauit ceruicem suam et cor vt nō reuertereť ad dñm deum isrl̄. **S**ed et vniuersi p̄ncipes sacerdotū et p̄ls p̄uaricati sunt

inque iuxta vniuersas abominatiōes gentiū et polluerūt domū domi quā sanctificauerat sibi in hierl̄m. **M**ittebat aut̄ dñs de⁹ patruz suorū ad illos p̄ manū nuncioz suorū de nocte cōsurgens et quotidie commonens: eo q̄ parceret p̄lo et habitaculo suo. **A**t illi subsannabant nuncios dei: et paruipendebāt f̄mones ei⁹: illudebātq̄ p̄phetis: donec ascenderet furoz dñi in populum eius et esset nulla curatio. **A**dduxit em̄ sup eos regē chaldeorum et interfecit iuuenes eoz gladio in domo sanctuarij. **N**ō est misertus adolescētis et x̄gis et senis nec decrepiti quidez sed oēs tradidit in manus eius: vniuersaq̄ vasa dom⁹ dñi tā maiora q̄ minora et thesauros tēpli et regis et p̄ncipum transtulit in babylonē. **I**ncēderūt hostes domū dei: destruxeruntq̄ murū hierl̄m. **V**niuersas turres combusserūt: et q̄cqd̄ preciosum fuerat demoliti sunt. **S**i q̄s euaserat gladiū: duct⁹ in babylonē f̄iuit regi et filijs ei⁹ donec imparet rex p̄sarū: et cōpleret f̄mo domini ex ore hieremie et celebraret terra sabбата sua. **L**uctis em̄ dieb⁹ desolationis egit sabbatū: vsq̄ dū complerent̄ septuaginta āni. **A**nno aut̄ p̄mo cyri regis p̄sarū ad explendū f̄monem dñi quem locut⁹ fuerat p̄ os hieremie: suscitauit dñs sp̄m̄ cyri regis p̄sarum: q̄ iussit p̄dicari in vniūso regno suo etiam per scripturā dicens. **H**ec dicit cyrus rex p̄sarū: **O**mnia regna terre dedit mihi dñs deus celi et ip̄e p̄cepit mihi vt edificareť ei domum in hierl̄m que est in iudea. **Q**uis ex vobis est in omni populo eius? **S**it dñs deus suus cū eo: et ascendat.

ExPLICIT LIB̄ BABELIAMIN SIVE PARALIPOMENON SECUND⁹. **I**NCIPIT ORATIO MANASSES REGIS IUDA CŪ CAPT⁹ TENERET̄ I BABYLONE. XXXVII

Domine deus omnipotens patz nostrorū abraam ysaac et iacob et semini eoz iusto q̄ fecisti celū et terrā cū omni ornatu eoz: q̄ signasti mare x̄bo p̄cepti tui: qui conclusisti abyssum et signasti terribili et laudabili nomi tuo: quē oēs pauent et tremunt a vultu x̄tutis tue: et insustentabil̄ ira sup peccatores cōminatōis tue: imundā x̄o et iuestigabilis misericordia p̄missionis tue: qm̄ tu es dñs altissim⁹ sup oēm terrā lōganimis et multum misericors et penitēs sup maliciā hominū. **T**u aut̄ dñe p̄m bonitatē tuā p̄misisti p̄niam remissionis peccatorū: et tu de⁹ iustorū nō posuisti penitent̄iā iustis: abraam ysaac et iacob his q̄ tibi nō peccauerūt: qm̄ peccaui sup numerū arenę maris: multiplicatae sunt iniquitates mee: incuruat⁹ sum ml̄to vinculo ferri: et non est respiratio mihi: qz excitauit iracundiā tuaz